

КАРАР

от «17» сентябрь 2015 ел

РЕШЕНИЕ

№ 4

**Муниципаль берәмлек уставы проекты турында Казаклар
авыл жирлеге муниципаль районы Татарстан Республикасы»**

«Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле нзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 86,87 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә 2009 елның 8 декабрендәге 171/1 номерлы карары белән расланган Казаклар авыл жирлеге советы(2013 елның 26 июнендәге 43 номерлы нзгәерешләр белән), Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Татарстанкара итте:

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты (1 нче кушымта) хупларга.

2. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты буенча ачык тыңлаулар нткәерергә.

3. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проектына гражданнар текъдимнәрен исәпкә алу тәртибен раслау (№2 Кушымта).

4.«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында фикер алышуда гражданнарның катнашу тәртибен расларга (3 нче кушымта).

5. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар нткәерн тәртибен раслау (№4 кушымта)

6. Билгелен:

а) ачык тыңлауларны нткәерн датасы – 2015 елның 5 октябре.

б) ачык тыңлаулар нткәерн вакыты - 10.00 сөгать.

в) иткер и урыны – Казаклар авыл мѣденият йорты. адрес: Казаклар авылы, Советур., 2. фикер алышына торган мѣсьелѣ буенча текъдимнер һем искѣрмѣлер бирелѣ , ачык тыңлауларда катнашу ѳчен чыгыш ясау хокукы белген гаризалар бирелѣ(ѳш кѳннѣрендѣ – 8.00 ден 17.00 гѣ кадѣр).

г) ачык тыңлауларда катнашу хокукы белген гаризалар бир и вакыты чыгышлар-2014 елның 3 октябрѣнѣ кадѣр (884365)63430 телефоны буенча.

д)Устав проекты буенча гражданнар тарафыннан искѣрмѣлер һем текъдимнер кабул ителген вакытка кадѣр – 2014 елның 03 октябрѣнѣ кадѣр Казаклар авылы адресы буенча тел./факс (884365) 63430. Совет ур.,5.

7. Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге башкарма комитеты «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге» муниципаль берѣмлеге Уставы проекты буенча ачык тыңлаулар ѳзерлерге һем иткерерге тиеш.

8. 2015 елның 21 сентябрѣнѣ кадѣр ѳлеге карарны һем аңа кушымталарны Казаклар авыл жирлеге территориясендѣ, Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге карамагында булган биналарда махсус жиһазландырылган стендларда игълан итѣрге.

9. ѳлеге карар халыкка игълан ителген кѳннѣн нз кѳченѣ керѣ дип билгелѣрге. 10. ѳлеге карарның итѣлешен контрольдѣ тотам

Казаклар авыл жирлеге башлыгы
Биектау муниципаль районы

Г.Н.Шамсиев

ГЛАВА I. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенң исеме һәм хокукый статусы

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Казаклар авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенң авыл жирлеген статусы бирелде.

2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме – «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Казаклар авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге (алга таба-текст буенча-авыл жирлеген).

3. Казаклар авыл жирлеген Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы составына керә.

2 Статья. Жирлекнең территориаль төзелеше

1. Жирлек территориясе составына Казаклар, Кызыл Шерык, Тимошкино авыллары керә.

2. Жирлекнең административ нзеген булып Казаклар авылы тора.

3. Жирлек чиклере «Биектау муниципаль районы «муниципаль берәмлегенң һәм аның составындагы муниципаль берәмлеклерең территориялере чиклерең билгелен һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 20 – ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белен билгеленген.

4. Жирлек территориясе составына милек рөвешлерең һәм максатчан билгеленешенң карамастан, жирлер керә. Муниципаль берәмлекнең гомуми мейданы 7923 га тешкил ите.

5. Жирлек чиклерең нзгертн, аны нзгертеп кору, жирлек халкының фикерең исәпкә алып, законнарда билгеленген тертипте Татарстан Республикасы законы белен гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Жирлекнең рәсми символлары

1. Федераль законнар һәм геральдик кагыйдәләр нигезендә авыл жирлеген тарихи, мөдәни, милли һәм башка жирле традициялерең, нзенчелеклерең чагылдыручы рәсми символларны билгелереңгә хокуклы.

2. Символларны раслау, тасвирлау һәм аларны рәсми куллану тертибе жирлек Советының норматив хокукый актлары белен билгеленә.

4 Статья. Жирлекнең жирле нзидарә

Жирлекте жирле нзидарә-Россия Федерациясе Конституциясендә, Татарстан Республикасы Конституциясендә, федераль законнарда билгеленген чиклереңдә, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы

законнарында билгеленген очракларда халыкның турыдан-туры һәм (яисә)

жирле еһемияттеге мөсьелелерне турыдан-туры һәм (яисә) жирле нзидарә органнары аша, тарихи һәм башка жирле традициялерне исәпкә алып, халык мөнфегатлыгереннен чыгып мөстекыйль һәм нз жаваплылыгында хәл итнне тәэмин итә торган нз хакимиятен халык тарафыннан гамәлгә ашыру рәвешә.

Статья 5. Жирле нзидарәнең хокукый нигезә

Жирле нзидарәнең хокукый нигезен халыкара хокукның гомуми танылган принципнары һәм нормалнары, Россия Федерациясә халыкара шартнамәләрә, Россия Федерациясә Конституциясә, федераль конституциячел законнар, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә шулар нигезендә чыгарыла торган башка федераль законнар (Россия Федерациясә Президенты указнары һәм боерыкнары, Россия Федерациясә Хөкнмәтә карарнары һәм боерыкнары, федераль башкарма хакимият органнарының башка норматив-хокукый актнары), Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив-хокукый актнары, җелегә Устав, гражданныр жыеннарында һәм жыеннарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар тәшкил итә.

Статья 6. Жирле нзидарәне гамәлгә ашыруга гражданнырның хокукнары

1. Россия Федерациясә гражданныр, даими яисә нигездә жирлек территориясендә яшәнгә гражданныр, жирле референдумда, муниципаль сайлауларда, турыдан-туры ихтыяр белдерннәң бнтәен рәвешләрә аша, шулай ук жирлекнәң сайлау һәм башка жирле нзидарә органнары аша жирле нзидарәгә хокукнарын гамәлгә ашыралар.

2. Гражданныр жирле нзидарәне гамәлгә ашыруга турыдан-туры, шулай ук нз вәкилләрә аша жәнәсә, расасы, милләтә, телә, чыгышы, мөлкәти һәм вазифаи хәлә, дингә, инануларна, жәмәгәт берләшмәләрәнә каравна бәйсәз рәвештә тигәз хокукнары. Жирлек территориясендә даими яки нигездә яшәнгә чит ил гражданныр жирле нзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенә халыкара килешнләрә һәм федераль законнар нигезендә хокукнарга ия.

3. Гражданныр турыдан-туры жирле нзидарә органнарына һәм жирле нзидарәнең вазыйфаи затнарына мәрәжәгәт итәргә, жирле нзидарә органнары әшчәнләрә турында мәгълнмәт алырга хокукнары.

4. Жирлекнәң жирле нзидарә органнары һәм вазыйфаи затнары һәркәмгә аның хокукнарына һәм ирекләрәнә турыдан-туры кагылучы документлар һәм материаллар белән танышу, шулай ук, җгәр законда башкача каралмаган булса, гражданныр тарафыннан жирлекнәң жирле нзидарә органнары әшчәнләрә турында башка тулы һәм дәрәс мәгълнмәт алу мөмкинләрәген тәэмин итәргә тиеш.

5. Жирлекнәң жирле нзидарә органнары массакнләрә мәгълнмәт чаралнары аша һәм башка ысул белән гражданнырға жирлек һәм аның аерым территорияләрән нстерннәң иң мөһим мөсьеләләрә, гомуми файдаланудагы транспорт, торақ-коммуналь хужалык әшә, халыкка төрлә хезмәтләр кнрсәтнчә социаль-мәдәни һәм башка учреждениләр һәм хезмәтләр чәләрән нстерн, социаль ташламалар, жәмәгәт тәртибән саклауның торышы һәм табигый һәм

техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында даими рәвештә хәбәр ителер.

6. Гражданнар, оешмалар, егәр аларның хокуклары һәм ирекләре бозылган дип санасалар, судта җирле нзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә хокуклы.

Статья 7. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасы

1. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасына җирлек Советы, җирлек башлыгы, җирлекнең башкарма комитеты һәм Устав нигезендә төзелә торган башка җирле нзидарә органнары керә.

2. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасын нзгертн өлегә Уставка нзгәрешләр кертн юлы белән башкарыла.

ГЛАВА II. ЖИРЛЕКНЕҢ ЖИРЛЕ ӨНЕМИАТТӨГЕ МЭСЬЕЛӨЛӨРЕ

Статья 8. Җирлекнең җирле өнөмияттөге мөсьөлөлөре

1. Авыл җирлегенң җирле өнөмияттөге мөсьөлөлөренә тнбөндөгеләр керә: 1) җирлек бюджеты проектын төзн һәм карау, җирлек бюджетын раслау һәм нтөн, аның нтөлөшен контрольдә тоту, җирлек бюджеты нтөлөше турындагы хисапны төзн һәм раслау;

2) җирлекнең җирле салымнарын һәм җыемнарын билгелән, нзгертн һәм юкка чыгару;

3) җирлекнең муниципаль милкөндөгә мөлкөтенә ия булу, аннан файдалану һәм эш итн;

4) җирлекнең торақ пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын тәэмин итн;

5) җирлек халкын элемтә, җәмәгать туклануы, сөндә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтн белән тәэмин итн өчен шартлар тудыру;

6) җирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итн һәм ял оештыру өчен шартлар тудыру;

7) Җирлек территориясөндә физик культура һәм массакүләм спортны нстөрн өчен шартлар булдыру, җирлекнең рәсми физкультура-сәламәтлөндөрн һәм спорт чараларын нткөрнне оештыру;

8) җирлекнең архив фондларын формалаштыру;

9) җирлек территориясен төзөклөндөрн кагыйдөлөрен раслау, шул исәптөн алар урнашкан биналарны (торақ йортларны да кертеп), корылмаларны һәм җир кишгөрлекләрен карап тоту, тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртөлөрен тышкы кыяфөтенә карата талөпләр, аларны төзөклөндөрн эшләре исемләге һәм аларны нтөннөң ешлыгы;

биналарның (биналарның) һәм корылмаларның яқын-тирә территорияләренә төзөклөндөрндә катнашу тәртибөн билгелән;

җирлек территориясен төзөклөндөрн (урамнарны яқтырту, территорияләренә яшеллөндөрн, урам һәм йорт номерлары белән күрсәткөчләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту);

10) адреслау объектларына адреслар бирн, нзгертн, юкка чыгару урам-юл челтәре элементларына (федераль җәмияттеге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципальра җәмияттеге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның жирле җәмияттеге автомобиль юлларыннан тыш), жирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирн, мондый атамаларны нзгертн, юкка чыгару, мөгълнматны Дәнлгет адреслы реестрында урнаштыру;

11) авыл хужалыгы житештернген нстернгә ярдәм итн, кече һәм урта эшкуарлыкны нстерн өчен шартлар тудыру.;

12) жирлектә балалар һәм яшьләр белән эшлән чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) җәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтн, халык дружиналары эшчәнлегә өчен шартлар тудыру;

14) көнкүреш калдыкларын һәм чнп-чар жыюны һәм чыгаруны оештыру; (01.01.2016 елдан нз көчен югалта);

15) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм күмн урыннарын карап тоту;

16) каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу;

17) жирлек чикләрендә халыкны су белән тәэмин итн, ташландык суларны агызу, халыкны ягулык белән тәэмин итнне оештыру, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә;

18) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмияттеге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегә;

19) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәнгә Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм нстернгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләнгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.;

20) жирлек халкының массакүлгем ял итн өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндернне оештыру, шул исәптән гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полсаларына иреккә нтеп кернән тәэмин итн.

Статья 9. Жирлекнең жирле нзидарә органнарының жирле җәмияттеге мөсьәләләргә кертелмәгән мөсьәләләргә хәл итнгә хокуклары

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тнбәндәгеләргә хокуклы:

1) жирлек музейларын булдыру;

2) жирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

4) жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләренн хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни нсәшенә ярдәм итн һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

б) жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;

7) муниципаль Янгың сагы булдыру;

8) туризмны нстөрн өчен шартлар тудыру;

9) кеше хокукларын тәэмин итнгә җәмәгать контролен һәм мөҗбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтнгә гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтнг.;

10) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндегә 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтнг.;

11) федераль законнарда билгеленгән төрлөгә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтнг сыйфатын бәйсез бәяләнгә нткәргә оештыру өчен шартлар тудыру.;

12) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданның муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирнг.

13) жирлек территориясендә яшәнгә сукбай хайваннарыны тоту һәм тоту чараларын гамәлгә ашыру.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары өлегә статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләргә хәл итәргә, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндегә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган башка дәнләт вәкаләтләргә гамәлгә ашыруда катнашырга, федераль законнарда каралса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләргә жирле нзидарә органнары, дәнләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән алар компетенциясеннән төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләргә, жирлек бюджеты керемнәргә, Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм өстәмә нормативлар буенча салым керемнәргә кергән.

Статья 10. Жирле өһемияттәгә мәсьәләләргә хәл итнг буенча жирле нзидарә органнары вәкаләтләргә

1. Жирлекнең жирле өһемияттәгә мәсьәләләргә хәл итнг максатларында жирлекнең жирле нзидарә органнары тнбәндегә вәкаләтләргә ия:

1) Уставны кабул итнг һәм аңа нзгәрешләр һәм өстәмәләр кертнг, муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару;

2) жирлекнең рәсми символнары билгеләнгә;

3) жирлекнең муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә төзнг, жирлекнең муниципаль казна учреждениеләргә эшчәнлеген финанс ягынан тәэмин итнг һәм жирлекнең бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләргә тарафыннан муниципаль заданиенә нтәнгә финанс ягынан тәэмин итнг, шулай

ук жирлекнең муниципаль ихтыяжларын тәэмин итн өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәткчләр сатып алуны гәмәлгә ашыру.;

4) Өгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләре тарафыннан күрсәтелгә торган хезмәтләргә һәм муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләре тарафыннан башкарыла торган эшләргә тарифларны билгелән;

5)»жылылык белән тәэмин итн турында " 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль законда каралган жылылык белән тәэмин итнне оештыру хакында.;

6) Коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәткчләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә тарифларны жайга салу.

Коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәткчләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә, тарифларга өстәмәләргә жайга салу вәкаләтләре жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм Биектау муниципаль районы муниципаль берәмлегенәң жирле нзидарә органнары арасындагы килешкчләр нигезендә тулысынча яки өлешчә биреләргә мөмкин;

7) «су белән тәэмин итн һәм ташландык суларны агызу турында»2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль законда каралган су белән тәэмин итн һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә вәкаләтләр.;

8) муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирнне, жирлек чикләрен нзгертн, жирлекне нзгертп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирнне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итн;

9) жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый нсешә планнарын һәм программаларын кабул итн һәм нтәнне оештыру, шулай ук жирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсә торышын характерлый торган статистик күрсәткчләр жыюны оештыру һәм күрсәтелгән мөгълнматларны Россия Федерациясә Хөкнмәте билгеләгән тертиптә дәнләт хакимияте органнарына бирн;

10) жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы нстерн программаларын, жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы нстерн программаларын эшлән һәм раслау, аларга карата таләпләр Россия Федерациясә Хөкнмәте тарафыннан билгеләнә торган;

11) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирлекнең жирле чһемияттәгә мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышу, жирлек халкына жирлекнең социаль-икътисадый һәм мәдени нсешә, аның ижтимагый инфраструктурасы нсешә һәм башка рәсми мөгълнмат житкәргн өчен массакнлгем мөгълнмат чараларын гәмәлгә кую;

12) федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләргә гәмәлгә ашыру;

13) жирлек башлыгының, Совет депутатларының, муниципаль хезмәткчләрнең һәм жирлекнең муниципаль учреждениеләре хезмәткчләрнең һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирнне оештыру, Мөгәриф турында

Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган төрлөгә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләнгәнне оештыру.;

14) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелеләген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, жирлек чикләрендә муниципаль торақ фонды булган кнп фатирлы йортларга энергетика тикшеренгән оештыру, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелеләген арттыру турында законнарда каралган башка чараларны оештыру һәм нткәргә.;

15) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, әлегә Устав нигезендә башка вәкаләтләр.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары, әлегә Уставның 8 статьясындагы 4, 6 пунктларында каралган жирле әһәмиятгәгә мәсьәләләргә хәл итә максатларында, жирлек гражданнын жирлек өчен әһәмиятле булган эшләргә (шул исәптән дежурлыкларны) иреккә нигездә башкаруга жәлеп итә турында Карар кабул итәргә хокуклы. Социаль әһәмиятле эшләргә махсус һөнәри әзерлек таләп итми торган эшләр генә кертәләргә мөмкин. Социаль әһәмиятле эшләргә башкаруга жирлектәгә төп эштән яки укудан буш вакытларында өч айга бер тапкырдан да артмаган буш вакытларында жәлеп итәләргә мөмкин. Социаль әһәмиятле эшләргәң дөвәмлылыгы днрт сәгать рәттән тәшкил итә алмый. Социаль әһәмиятле эшләргә оештыру һәм матди-техник яктан тәәмин итә жирлек башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Статья 11. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тарафыннан аерым дәнләт вәкаләтләргән гамәлгә ашыру

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнарына, законнар нигезендә, аерым дәнләт вәкаләтләргән гамәлгә ашыру хокукына, ягъни «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга туры килмәгән мәсьәләләргә биреләргә мөмкин.

2. Жирле нзидарә органнарына Россия Федерациясенә аерым дәнләт вәкаләтләргән биргән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының аерым дәнләт вәкаләтләргә - Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

3. Аерым дәнләт вәкаләтләргән жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан нтән федераль һәм республика бюджетларынан бирелә торган субвенцияләргә исәбеннән гамәлгә ашырыла. Бирелгән дәнләт вәкаләтләргән нтән өчен нз матди ресурсларын һәм финанс чараларын өстәмә файдалану Советның карарда белдерелгән ризалыгы белән гамәлгә ашырыла. Нз матди ресурсларыннан һәм финанс чараларыннан файдалану турындагы тәкъдимне, тиешле матди ресурслар һәм финанс чаралары булган очракта, жирлек башлыгы советка жиберәргә хокуклы.

4. Вәкаләтләр тапшыруның гомуми төртибә, аларны нтән вакыты, хисаплылык һәм контрольне гамәлгә ашыру законнар белән билгеләнә.

5. Жирлекнең жирле нзидарә органнары бу максатларга жирлеккә бнлеп бирелгән матди ресурслар һәм финанс чаралары чиклерендә аерым дәнлөт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру өчен жаваплы.

6. Жирлекнең жирле нзидарә органнары тарафыннан аерым дәнлөт вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны, шулай ук әлегә максатларга бирелгән матди ресурсларны һәм финанс чараларын куллануны дәнлөт хакимияте органнары контрольдә тотат.

7. Жирлекнең жирле нзидарә органнары «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган дәнлөт вәкаләтләрән гамәлгә ашыруда Совет тарафыннан әлегә вәкаләтләрне гамәлгә ашыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыру турында Карар кабул ителгән очракта катнаша.

Статья 12. Авыл жирлегә жирле нзидарә органнарының дәнлөт хакимияте органнары белән нзара мөнәсәбәтләре

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм дәнлөт хакимияте органнары арасындагы нзара мөнәсәбәтләр аша гамәлгә ашырыла:

1) жирлекнең социаль-икътисадый нсешенә юнәлдерелгән дәнлөт программаларын гамәлгә ашыруда жирлекнең жирле нзидарә органнарының катнашуы;

2) жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм дәнлөт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (киләшләр) төзн;

3) даими яисә вакытлыча координациялгән, консультатив, киңешмә һәм башка эш органнарын булдыру;

4) Татарстан Республикасы Дәнлөт Советында жирлек Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнарда билгеләнгән башка хезмәттешлек формалары.

Глава III. ТУРЫДАН-ТУРЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ФОРМАЛАРЫ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ҺӘМ КАТНАШУ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА ХАЛЫК САНЫ

Статья 13. Жирле нзидарә органнарының халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашырылу һәм халыкның жирле нзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы формалары

1. Жирлек халкы турыдан-туры жирле нзидарәне гамәлгә ашыра һәм жирле нзидарәне гамәлгә ашыруда тнбәндәгә формаларда катнаша:

1) жирле референдум;

2) муниципаль сайлаулар;

3) депутат, жирле нзидарәнең сайланулы вазыйфай затын чакыртып алу буенча тавыш бирн;

4) жирлек чикләрән нзгәртн һәм нзгәртеп кору мәсьәләләргә буенча тавыш бирн;

5) гражданның хокукый инициативасы;

- 6) территориаль ижтимагый нзидарѐ;
- 7) ачык тыңлаулар;
- 8) гражданнар жыелышы;
- 9) гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы);
- 10) халык жыены;
- 11) гражданнарны сораштыру;
- 12) жирле ѐһемияттѐге иң мѐһим мѐсьѐлелѐр буенча халык фикер алышуу;
- 13) жирле нзидарѐ органнарына гражданнар мѐрежѐгатълѐре;
- 14) Россия Федерациясе Конституциясенѐ, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенѐ һѐм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар. Жирле нзидарѐ органнарының муниципаль милектѐ булмаган предприятиелѐр, учреждениелѐр, оешмалар, шулай ук физик затлар белѐн мѐнѐсѐбѐтлѐре, законнарда башкача билгелѐнмѐгѐн булса, килешн нигезендѐ тѐзелѐ.

Статья 14. Жирле референдум

1. Турыдан-туры халык тарафыннан жирле ѐһемияттѐге мѐсьѐлелѐрне хѐл итн максатыннан жирле референдум нткѐрелѐ.

2. Жирле референдум жирлекнең бѐтен территориясендѐ нткѐрелѐ. Жирле референдумга жирлекнең жирле ѐһемияттѐге мѐсьѐлелѐре генѐ чыгарылырга мѐмкин.

3. Жирле референдум билгелѐн һѐм нткѐрн турында карар Совет тарафыннан кабул ителѐ:

1) жирле референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданны тарафыннан текъдим ителгѐн инициатива буенча;

2) уставлары сайлауларда һѐм (яисѐ) референдумнарда катнашуны кнздѐ тоткан һѐм федераль законда билгелѐнгѐн тѐртиптѐ һѐм срокларда теркѐлгѐн сайлау берлѐшмѐлѐре, башка ижтимагый берлѐшмѐлѐр кнрсѐткѐн инициатива буенча;

3) Совет һѐм авыл жирлеге башлыгы инициативасы буенча, алар тарафыннан бергѐлеп текъдим ителгѐн.

4. Гражданнар, сайлау берлѐшмѐлѐре, башка ижтимагый берлѐшмѐлѐр тарафыннан текъдим ителгѐн Жирле референдум нткѐрн инициативасы «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һѐм референдумда катнашу хокукының тѐп гарантиялѐре турында» 2002 елның 12 июнендѐге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белѐн «Россия Федерациясендѐ жирле нзидарѐ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендѐге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзенчѐлеклѐрне исѐпкѐ алып рѐсмилѐштерелѐ һѐм гамѐлгѐ ашырыла.

5. Гражданнар, сайлау берлѐшмѐлѐре, башка ижтимагый берлѐшмѐлѐр инициативасы буенча жирле референдумны билгелѐн шарты булып ѐлеге инициативага ярдѐм итн ѐчен имзалар жыю тора, алар саны «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һѐм референдумда катнашу хокукының тѐп гарантиялѐре турында» 2002 елның 12 июнендѐге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендѐ жирлек территориясендѐ теркѐлгѐн жирле

референдумда катнашучылар саныннан биш процентны тешкил итѐ, ѐмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Жирле референдум нткѐрн инициативасы жирлек советы нѐм Башлыгы белѐн берлектѐ жирлек Советы нѐм башкарма комитеты житѐкчесенѐн хокукый актлары белѐн рѐсмилѐштерелѐ.

7. Гражданнар, сайлау берлѐшмѐлѐре, башка ижтимагый берлѐшмѐлѐр тарафыннан тѐкѐдим ителгѐн инициатива буенча жирле референдумга чыгару ѐчен тѐкѐдим ителѐ торган мѐсьѐлѐ (мѐсьѐлѐлѐр) Совет тарафыннан «Россия Федерациясе гражданнын сайлау хокукларынын нѐм референдумда катнашу хокукынын тѐп гарантиялѐре турында» 2002 елнын 12 июнендѐге 67-ФЗ номерлы Федераль законнын 12 статьясында билгелѐнгѐн талѐплѐргѐ туры килн-килмѐнне тикшерергѐ тиѐш.

ѐлегѐ тикшерн Жирле референдум нткѐрн буенча инициатив тѐркемнѐн нтенечнамѐсе нѐм аңа кушып бирелгѐн жирле референдум комиссиясе тарафыннан тапшырылган документлар советка кергѐн кѐннѐн 20 календарь кѐненнѐн дѐ артмыйча гамѐлгѐ ашырыла.

8. Совет Жирле референдум билгелѐн ѐчен кирѐкле документлар кергѐн кѐннѐн 15 календарь кѐннѐн дѐ соңга калмыйча жирле референдум билгелѐн турында Карар кабул итѐ.

Жирле референдум Совет тарафыннан билгелѐнгѐн срукта билгелѐнмѐгѐн очракта, жирле референдум гражданнар, сайлау берлѐшмѐлѐре, жирлек башлыклары, Татарстан Республикасы дѐнлѐт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яисѐ прокурор мѐрѐжѐгѐте нигезендѐ суд тарафыннан билгелѐнѐ.

Суд билгелѐгѐн жирле референдум муниципаль берѐмлекнѐн тиѐшлѐ территориаль сайлау комиссиясе (алга таба - комиссия) тарафыннан оѐштырыла, ѐ жирле референдумны нткѐрнне тѐэмнн итн Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яисѐ жирле референдум нткѐрнне тѐэмнн итн йѐклѐнгѐн башка орган тарафыннан гамѐлгѐ ашырыла.

9. Жирле референдумда яшѐн урыны жирлек чиклѐрендѐ урнашкан Россия Федерациясе гражданны катнашырга хокуклы. Россия Федерациясе гражданны яшѐрен тавыш бирндѐ гомуми тигѐз нѐм турыдан-туры ихтыяр белдѐрн нигезендѐ жирле референдумда катнаша.

10. Жирле референдумда кабул ителгѐн тавыш бирн нѐтижѐлѐре рѐсми рѐвештѐ басылып чыгарга (халыкка житкерелергѐ) тиѐш.

11. Жирлекнѐн жирле нзидарѐ органнары жирле референдумда кабул ителгѐн карарнын ѐлегѐ Уставта билгелѐнгѐн вѐкалѐтлѐрне чиклѐн нигезендѐ нтѐлѐшен тѐэмнн ителѐр.

12. Гражданнын жирле референдумда катнашу хокукы гарантиялѐре, шулай ук жирле референдумны ѐзерлѐн нѐм нткѐрн тѐртибѐ «Россия Федерациясе гражданнын сайлау хокукларынын нѐм референдумда катнашу хокукынын тѐп гарантиялѐре турында» 2002 елнын 12 июнендѐге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нѐм «жирле референдум турында» 2004 елнын 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белѐн билгелѐнѐ.

Статья 15. Муниципаль сайлаулар

1. Муниципаль сайлаулар, гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокукы нигезендә, яшерен тавыш биргәндә, жирлек башлыгын, Совет депутатларын сайлау максатында нткәрелә.

2. Муниципаль сайлауларны нткәргәндә гражданнарның сайлау хокуклары гарантияләре, муниципаль сайлауларны билгелән, Һезерлән, нткәргән һәм нткәргән тәртибе «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 2007 елның 7 маендагы 21-ТРЗ номерлы карары белән билгеләнә.

Жирлек Советы депутаты итеп тавыш биргән көндә 18 яшькә житкән һәм сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданы сайлана ала. Муниципаль сайлауларда жирлек башлыгын сайлау абсолют кнпчелекнең мажоритар системасы буенча нткәрелә, совет депутатларын сайлау кнпчелекнең мажоритар системасы буенча нткәрелә.

3. Муниципаль сайлаулар Совет тарафыннан 90 көннән дә соңга калмыйча һәм тавыш биргән көннән 80 көннән дә соңга калмыйча билгеләнә. Федераль законда билгеләнгән очракларда муниципаль сайлаулар тиешле сайлау комиссиясе яисә суд тарафыннан билгеләнә.

Тавыш биргән көне-сентябрьнең икенче якшәмбесе, анда жирлекнең жирле нзидарә органнарының вәкалетләре вакыты чыга, Һ егер вәкалетләр вакыты чираттагы чакырылыш Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәнлэт Думасына депутатлар сайлауларын нткәргән елында бетсә-кнрсәтелгән сайлауларда тавыш биргән көне.

Муниципаль сайлауларда тавыш биргән якшәмбе көнне генә билгеләнергә мөмкин. Эшләми торган бәйрәм көннән, эш көне булмаган бәйрәм көннән һәм билгеләнгән тәртиптә эш көне дип игълан ителгән якшәмбегә тавыш биргән рәхсәт ителми.

Егер сентябрьнең икенче якшәмбесе эшләми торган бәйрәм көннән яки аннан алдагы көнгә туры килсә, яки сентябрьнең икенче якшәмбесе билгеләнгән тәртиптә эш көне дип игълан ителсә, муниципаль сайлаулар сентябрьнең өченче якшәмбесенә билгеләнә.

Муниципаль сайлауларны билгелән турындагы карар массакнләм мөгълынмат чараларында рәсми рәвештә кабул ителгән көннән биш көннән дә соңга калмыйча басыла.

4. Жирлек башлыгы яисә Депутат (депутат) вәкалетләре вакытыннан алда туктатылган очракта, вакытыннан алда муниципаль сайлаулар вәкалетләре вакытыннан алда туктатылган көннән алып алты айдан да соңга калмыйча нткәерелергә тиеш.

Вакытыннан алда муниципаль сайлаулар билгеләгәндә елегә статьяның 3 өлешендә кнрсәтелгән сроклар, шулай ук башка сайлау гамәлләрен гамәлгә ашыру сроклары кыскартылырга мөмкин, ләкин өчтән бер өлешеннән дә артмаска тиеш, бу Советның аларны билгелән турындагы карарында теркәелергә тиеш.

Муниципаль сайлауларда сайланган, аның вәкалетләре Советның отставкага китергән турындагы карары нигезендә вакытыннан алда туктатылган жирлек башлыгы кнрсәтелгән карарга суд тәртибендә шикаять бирсә,

вакытыннан алда жирлек башлыгын сайлау суд карары законлы көчене кергенче билгеленерге мөмкин тгел.

5. Авыл жирлеге жирле нзидаре органнарының вакытыннан алда муниципаль сайлаулардан соң нткерелге торган төп Муниципаль сайлаулар сентябрьнең икенче якшәмбесенде билгеленерге тиеш.

6. Муниципаль сайлаулар нетижелере «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һем референдумда катнашу хокукының төп гарантиялере турында»2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль законда билгеленген срокларда рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелерге) тиеш.

Статья 16. Жирлек чиклерен нзгертн, жирлекне нзгертн месьелелерге буенча Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн

1. Авыл жирлеге башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасы жирле референдумда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданнына карый.

2. Совет депутатын, жирлек башлыкларын чакыртып алу өчен бары тик аларның суд тертибенде расланган очракта конкрет хокукка каршы карарлары яки гамеллере (гамел кылмау) гына нигез була ала. Сяси мотивлар (сяси эшченлек, тавыш биргенде позиция) совет депутатын, жирлек башлыгы чакыртып алу өчен нигез була алмый.

3. Депутатлар чакыртып алу өчен нигез булып суд тертибенде расланган Денлет Советы депутатлары векалетлерен нтемән тора.

Совет депутаты векалетлерен нтемегенде, чакыртып алу өчен нигез буларак, житди себеплерсез, совет сессиялерен даими (ике тапкыр реттен) уздырмау, Советның тиешле комиссиясе эшенде катнашмау, шулай ук Совет йоклемелерен нтенден читлешн яки баш тарту аңлашыла.

4. Жирлек башлыгын суд тертибенде расланган очракта чакыртып алу өчен нигез булып тора:

1) халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерн юлы белген кабул ителген карарны гамелге ашыру өчен кирекле муниципаль актны бастырып чыгару вакытын бозу.;

2) элеге Уставта каралган сайлау вазыйфасы буенча векалетлерне нтемән гражданнының хокукларын һем иреклерен бозуга китере. Авыл жирлеге башлыгы векалетлерен нтемән себепле, аны чакыртып алу өчен нигез буларак, системалы ревеште ихтирамсыз кабул итн кнзде тотыла

5. Кнрсетелген нигезлер буенча фикер алышу совет депутатын, жирлек башлыгын федераль законнарда жиберелген бозулар өчен билгеленген башка жаваплылыктан азат итми.

6. Чакыртып алу хокукы Советның, жирлек башлыгының векалетлерен вакытыннан алда туктату турындагы месьелене башлап жиберген көннен алып «Россия Федерациясенде жирле нзидарене оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73, 74 статьяларында билгеленген тертипте кулланыла алмый. Совет депутаты, жирлек башлыгы сайлаучыларга чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирерге хокуклы.

7. Совет депутатын, авыл жирлеге башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын текъдим итн һәм аны яклауга гражданнар имзаларын жыю өчен, 10 кешеден дө ким булмаган Совет депутаты, жирлек башлыгы (алга таба - инициатив төркем) чакыртып алу буенча инициатив төркем оештырырга кирек. Инициатив төркем өлеге статьяның 1 өлешендө кнрсетелген гражданнар нз яшәгн урыны буенча жылышта төзелә.

8. Жылышны нткәргн инициаторлары жылышны нткәргн вакыты һәм урыны турында комиссиягә һәм аны чакыртып алу инициативасы булган затка алдан хәбәр итәргә тиешләр. Шул ук вакытта кнрсетелген затка инициатив төркем жылышында чыгыш ясау мөмкинлеге тәмин ителәргә һәм жылышта катнашучыларга аны чакыртып алу өчен нигез буларак куела торган хәлләр турында аңлатмалар бирәргә тиеш. Кнрсетелген таләпләрне нтемән инициатив төркемгә теркәлгән баш тарту өчен нигез булып тора. Инициатив төркем төзн турындагы карар яшерен тавыш бирн юлы белән кабул ителә һәм, әгәр аның өчен жылышта катнашучыларның яртысынан артыгы тавыш бирсә, тик кимендә 10 кеше тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

9. Инициатив төркем жылыш уздырылган көннән өч көннән дө соңга калмыйча инициативалы төркемне комиссиягә теркәгн турындагы нтенечнамә белән мөрәжәгать итә, ул 15 көн дөвамында нтенечнамәне һәм аңа кушып бирелгән документларны карарга тиеш.

Кнрсетелгән нтенечнамәләрнең һәм документларның федераль закон, Татарстан Республикасы законы, өлеге Устав таләпләренә туры килгә очрагында, комиссия аларны советка жиберн турында Карар кабул итә, югыйсә - инициатив төркемне теркәгән баш тарту турында дәлилленгән карар кабул итә.

Инициатив төркем нтенечнамәсендә совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу нигезләре, шулай ук фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы һәм урыны, паспорт яки гражданин паспортын алмаштыручы документның яисә аны биргән органның исеме яисә кодын, шулай ук инициатив төркемнең һәр әгъзасының һәм аның исеменнән эш итәргә вәкаләтле затларның яшәгн урыны кнрсетеләргә тиеш. Нтенечнамәгә закон көченә кергән суд карары һәм аны кире алу турында Карар кабул ителгән инициатив төркем жылышының беркетмәсе беркетмәсе дө беркетеләргә тиеш.

Кнрсетелгән беркетмәдә тнбәндәге карарлар булырга тиеш:

1) инициатив төркем төзн турында;

2) инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләрен билгеләгн турында. Инициативалы төркемгә Дәңләт Советы депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын текъдим итннең өлеге статьяда билгеләнгән төртибән бозган очракта гына теркәлгән баш тартырга мөмкин. Инициатив төркемгә теркәгәндә теркәгн таныклыгы бирелә, аның формасы комиссия тарафыннан билгеләнә. Теркәгн таныклыгының гамәлдә булу срогы, Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу кампаниясе тәмамлану белән бер нк вакытта тәмамлана.

10. Инициатив төркемне теркәгн совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирн билгеләгн өчен кирәкле имзаларны жыю өчен нигез булып тора (алга таба - чакыртып алу буенча тавыш бирн).

Имзалар чакыртып алу буенча тавыш бирнне нткєрн турындагы текъдимне нз эчене алган имза кєгазылєрен тутыру юлы белєн жыела.

Язылу кєгазылєре 2002 елныц 12 июнєндєге «Россия Федерациясе гражданныныц сайлау хокукларыныц нєм референдумда катнашу хокукыныц тєп гарантиялєре турында»гы 67-ФЗ номерлы Федераль законга 9 нчы кушымта белєн билгелєнгєн форма буенча єзерлєнє.

11. Депутатны чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле имзалар саны тиєшле сайлау округы территориясєндє теркєлгєн сайлаучыларныц 5 процентын тєшкєл итє.

Авыл жирлєге башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле имзалар саны жирлек территориясєндє теркєлгєн сайлаучыларныц 5 процентын тєшкєл итє.

12. Чакыртып алу буенча тавыш бирн инициативасын хуплау єчен жыелган имзалар саны чакыртып алу буенча тавыш бирнне билгелєн єчен кирєкле, лєкин 10 проценттан да артмаска мємкин.

13. Имзалар инициатив тєркємне теркєн нєм ац теркєн таныклыгы бирн кєнєннєн соц килнчє кєннєн нк жыєлырга мємкин. Язылу кєгазылєрен єзерлєн тиєшле фондтан алынып алыну буенча тнлєнє. Имзалар жыю чоры 20 кєн тєшкєл итє.

14. Комиссия ун кєн девамында имзалар жыю, язылу кєгазылєрен рєсмилєштерн, сайлаучылар турындагы белєшмєлєрнєц нєм сайлаучыларныц имзаларыныц дєрєслєгєн тєкшєрє. Тапшырылган барлык имзалар да тєкшєрєлєргє тиєш.

15. Нткєрєлгєн тєкшєрн нєтижєлєрє комиссия карары белєн совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча инициативаны текъдим итн тєртибєнєц гамєлдєге законнар, єлєге Устав талєплєрєнє туры килмєвє яисє туры килмєвє турында рєсмилєштерєлє.

Єгєр тиєшле тєкшєрн нєтижєсєндє тапшырылган имзаларныц совет депутатын, жирлек башлыгын чакыртып алу инициативасын текъдим итн єчен житєрлєк булуы ачыкланса, комиссия имза кєгазылєрен, имзалар жыю нєтижєлєрє турында беркєтмєнє нєм имзаларны тєкшєрн нєтижєлєрє турында нз карарыныц расланган кнчєрмєсєн чакыртып алу буенча тавыш бирн турында Карар кабул итн єчен советка жибєрє (кнрсєтєлгєн карарныц кнчєрмєсє инициатив тєркємнєц вєкалєтлє вєкилєнє жибєрєлє).

16. Совет єлєге статьяныц 15 єлєшєндє кнрсєтєлгєн документларны тапшырганнан соц 15 калєндарь кєннєн дє соцга калмыйча чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турында Карар кабул итє. Чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турындагы карар чакыртып алу буенча тавыш бирн кєнєнє кадєр 55 кєннєн дє соцга калмыйча кабул итєлєргє тиєш.

Чакыртып алу буенча тавыш бирн якшємбєгє гєнє билгелєнєргє мємкин. Бєйрєм алды нєм эшлєми торган бєйрєм кєннєрєнє, эшлєми торган бєйрєм кєннєрєнє, шулай ук билгелєнгєн тєртиптє эш кєнє дип игълан итєлгєн якшємбєгє чакыртып тавыш бирн рєхсєт итєлми. Чакыртып алу буенча тавыш бирн билгелєн турындагы карар массакнлєм мєгълнмат чараларында аны кабул иткєн кєннєн 5 кєннєн дє соцга калмыйча рєсми бастырып чыгарылырга тиєш.

17. Чакыртып алу буенча тавыш бирн «Россия Федерациясе гражданныныц сайлау хокукларыныц нєм референдумда катнашу хокукыныц

төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә оештырылган сайлау участкалары чикләрендә гамәлгә ашырыла. Участок комиссияләре сыйфатында чакыртып алу буенча тавыш бирне уздырганда «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә формалаштырылган участок сайлау комиссияләре эшли.

Чакыртып алу буенча тавыш бирндә катнашучылар исемлекләрен төзн һәм төгеллештерн 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзәнчелектерне исәпкә алып, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

17. Чакыртып алу буенча тавыш бирн «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә оештырылган сайлау участкалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Участок комиссияләре сыйфатында чакыртып алу буенча тавыш бирне уздырганда «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә формалаштырылган участок сайлау комиссияләре эшли.

Чакыртып алу буенча тавыш бирндә катнашучылар исемлекләрен төзн һәм төгеллештерн 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзәнчелектерне исәпкә алып, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20. Чакыртып алу буенча тавыш бирн «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеленгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзәнчелектерне исәпкә алып нткәрелә.

21. Дәнлэт Советы депутаты чакыртып алу өчен Совет депутаты сайланган сайлау округында теркелгән сайлаучыларның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә, чакыртып алынган дип санала.

Жирлек башлыгы чакыртып алынган дип санала, егер чакыртып алу өчен жирлек территориясендә теркелгән сайлаучыларның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә.

22. Әлеге статьяның 21 өлешенде каралган шартлар ителмеген очракта, комиссия депутатны, жирлек башлыгын чакыртып алу турында Карар кабул ителмеген дип саный.

23. Комиссия чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелере турындагы беркетмеге кул куйганнан соң, инициативалы төркемнең вәкалетле вәкилен чакыртып алу буенча тавыш бирн уздырылган затка хәбәр итә.

24. Чакыртып алу буенча гомуми тавыш бирн нәтижелере, участок сайлау комиссиялерен чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелере турындагы беркетмелерне дә кертеп, комиссия тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирн көненнен бер ай эченде бастырып чыгарыла.

25. Чакыртып алу буенча тавыш бирн уздырылган Совет депутаты, жирлек башлыгы вәкалетлере, әгәр комиссия тарафыннан кирәкле санда тавыш бирнлернең кире алынуы билгеленген булса, чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижелерен рәсми бастырып чыгарган көннен туктатыла.

26. «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда, жирлек чиклерен нзгерткенде, яисе аның бөтен территориясенде яисе аның территориясенде нзгерттеп корганда халыкның ризалыгын алу максатларында жирлек чиклерен нзгертн, жирлекне нзгертн мәсьәләлере буенча тавыш бирн нткерелә.

Кнрсетелген мәсьәләләр буенча тавыш бирн Совет тарафыннан билгеленә һәм «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантиялере турында» 2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеленген тертипте, «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган нзенчәлеклерне исәпке алып нткерелә.

Бу очракта «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантиялере турында» 2002 елның 12 июнендеге 67-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмелере, «Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән дәнләт органнары, жирле нзидаре органнары, дәнләт һәм муниципаль вазыйфаларны билгәнче затлар, шулай ук жирле референдумда кабул ителген карарның юридик көчен билгели торган нигезләмеләр кулланылмый.

27. Жирлек чиклерен нзгертн, жирлекне нзгертн мәсьәләлере буенча «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде нткерелә торган тавыш бирн, әгәр анда жирлек халкының яртысыннан артыгы яисе аның территориясенде сайлау хокукына ия булган өлешенде катнашса, узган дип санала.

Жирлек чиклерен нзгертнгә халыкның ризалыгы, жирлек чиклерен нзгерттеп кору, әгәр кнрсетелген нзгәрешләр өчен жирлекне нзгерттеп кору тавыш бирнде катнашкан халыкның яртысыннан артыгы тавыш бирсе, жирлек чиклерен нзгертнгә, жирлекне нзгертнгә алынган дип санала.

28. Совет депутаты, жирлек башлыгы чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләре, жирлек чикләрен нзгәртн мәсьәләләре буенча тавыш бирн нәтижеләре, жирлекне нзгәртеп кору һәм кабул ителгән карарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

Статья 17. Гражданнарның хокукый инициативасы

1. Гражданнар җелеге Уставта һәм жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән төрлөптә хокукый инициативага хокуклы.

2. Сайлау хокукына ия булган гражданнар төркеме сайлау хокукына ия кешеләр саныннан кимендә 2 процент тәшкил итә ала.

3. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру максатларында гражданнар хокуклы:

- яшәгән (эш) урыны буенча гражданнар жылышларын һәм хокукый чыгару инициативасы турында фикер алышу һәм тәкъдим итн буенча башка кнмәк чаралар оештырырга һәм нткәерәргә;

- хокукый инициативаны тәкъдим итнгә ярдәм итн өчен имзалар жыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру

4. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары гражданнарга хокукый инициативаны гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

5. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төрлөбәндә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проекты, җелеге Уставта билгеләнгән компетенциясе нигезендә, ул кертелгән көннән өч ай эчендә жирлек Советы яисә жирлек башлыгы тарафыннан мөһбәри каралырга тиеш.

6. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төрлөбәндә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда гражданнарның инициатив төркеме вәкилләренә нз позициясен белдерн мөмкинлөгә тәэмин ителәргә тиеш.

7. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төрлөбәндә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проектын карау процедурасы жирлек Советы Регламенты, жирлек башлыгының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру төрлөбәндә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтижеләре буенча кабул ителгән дөлилләнгән карар рәсми рәвештә аның инициатив төркеменә кәргән гражданнарга язма рәвештә житкереләргә тиеш.

Статья 18. Территориаль ижтимагый нзидарә

1. Территориаль ижтимагый нзидарә астында яшәгән урыны буенча гражданнарны жирлек территориясе өлешендә мөстәкыйль һәм нз жаваплылыгы астында жирле җәмәияттәге мәсьәләләр буенча нз инициативаларын гамәлгә ашыру кнздә тотыла.

2. Территориаль ижтимагый нзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре җелеге территориядә яшәгәнчә халык тәкъдиме буенча Совет тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлектә территориаль ижтимагый нзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданнар жылышлары һәм конференцияләре нткәерн юлы белән,

шулай ук территорияль ижтимагый нзидарә органнары булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Территорияль ижтимагый нзидарә гражданныр яшәешенә тнбәндәге территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла ала: кнп фатирлы торак йорт подъезды; кнп фатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; авыл жирлегә булмаган авыл торак пункты; гражданнырның башка яшәгән территорияләре.

5. Территорияль ижтимагый нзидарә органнары Тиешле территориядә яшәгән гражданнырның жыелышларында яки конференцияләрендә сайлана.

6. Территорияль ижтимагый нзидарә территорияль ижтимагый нзидарә уставын теркәгәннән соң жирлек башлыгы булып санала.

Территорияль ижтимагый нзидарә уставын теркәгән тәртибе Советның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

Территорияль ижтимагый нзидарә, аның Уставы нигезендә, юридик зат була ала һәм законнар нигезендә коммерцияле булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәнләт теркәвенә алынырга тиеш.

7. Территорияль ижтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышы, әгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәгәнчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

8. Территорияль ижтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр конференциясе, әгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәгәнчеләрнең кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

9. Территорияль ижтимагый нзидарәне гамәлгә ашыручы гражданныр жыелышының, конференцияләренең аерым вәкаләтләренә керә:

- 1) территорияль ижтимагый нзидарә органнары структурасын билгелән;
- 2) Территорияль ижтимагый нзидарә уставын кабул итн, аңа нзгәрешләр һәм өстәмәләр кертн;
- 3) территорияль ижтимагый нзидарә органнарын сайлау;
- 4) территорияль ижтимагый нзидарә эшчәнлегенә төп юнелешләр билгелән;
- 5) территорияль ижтимагый нзидарәнең керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның нтәләше турындагы хисапны раслау;
- б) территорияль ижтимагый нзидарә органнары эшчәнлегә турындагы хисапларны карау һәм раслау.

10. Территорияль ижтимагый нзидарә органнары:

- 1) Тиешле территориядә яшәгән халык мәнфәгатьләрен текъдим итәләр;
- 2) гражданнырның жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның нтәләшен тәэмин итәләр;
- 3) территорияне төзекләндерн буенча хужалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәгән гражданнырның социаль-көнкреш ихтыяжларын канәгәтләндернәгә юнәлдерелгән башка хужалык эшчәнлеген, кнрсәтелгән гражданныр акчалары исәбеннән дә, территорияль ижтимагый нзидарә органнары һәм жирлекнең жирле нзидарә органнары арасындагы килешн нигезендә, жирлек бюджеты акчаларын файдаланып, башка хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыра алалар;

4) жирле нзидарә органнарына җелеге органнар һәм жирле нзидарәнен вазыйфай затлары тарафыннан мөҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын кертергә хокуклы, алар җелеге актларны кабул итә компетенциясенә кертелгән.

11. Территориаль иҗтимагый нзидарә уставында билгеләнә:

- 1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;
- 2) Территориаль иҗтимагый нзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;
- 3) территориаль иҗтимагый нзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;
- 4) карарлар кабул итә тәртібе;
- 5) мөлкәт сатып алу тәртібе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртібе;
- 6) территориаль иҗтимагый нзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртібе.

12. Жирлекнең жирле нзидарә органнары территориаль иҗтимагый нзидарә уставына өстәмә таләпләр билгеләнми.

13. Территориаль иҗтимагый нзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртібе, жирлек бюджетыннан кирәкле акчалар бүлгәп биргән шартлары һәм тәртібе Советның норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

Статья 19. Халык тыңлаулары

1. Авыл жирлегә советы, авыл жирлегә башлыгы катнашында жирле җәмһияттәге мөһим мәсьәләләр буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларын тикшергән өчен халык алдында тыңлаулар үткәергә мөмкин.

2. Халык тыңлаулары халык, жирлек советы яки жирлек башлыгы инициативасы белән үткәерелә. Халык яки авыл жирлегә Советы инициативасы белән үткәерелә торган ачык тыңлаулар жирлек Советы, ә жирлек башлыгы инициативасы белән жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Ачык тыңлауларга чыгарылырга тиеш:

1) жирлек уставы проекты, шулай ук җелеге Уставка нзгәрешләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, Уставка нзгәрешләр бары тик уставта беркетелгән жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә һәм аларны хәл итә буенча вәкаләтләргә Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар белән туры китергән максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәелешә турында хисап;

3) муниципаль берәмлекне нстергән планнары һәм программалары проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләргә планлаштыру проектлары һәм территорияләргә межалау проектлары, территорияләргә төзекләндергән кагыйдәләре проектлары, шулай ук жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән рәвешкә куллануга рәхсәт биргән мәсьәләләргә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләнгән чик параметрларыннан тайпылу мәсьәләләргә, жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән бер төрдән файдалану һәм мондый файдалануның башка төренә нзгәртгән мәсьәләләргә.;

4) жирлекне нзгәртеп кору мәсьәләләргә.

4. Гавами тыңлаулар нткєрн турындагы карар, єгер гамєлдєге законнарда башкача каралмаган булса, тиешле орган яисє жирлекнең вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль норматив хокукый акт проекты караган кєнгє кадєр 20 кєннєн дє соңга калмыйча кабул ителєргє тиеш.

5. Ачык тыңлаулар уздыру турындагы карар, аларны нткєрн вакыты нєм урыны кнрсєтелгєн, нєм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукый акт проекты, єгер гамєлдєге законнарда бнтєн срок каралмаган булса, гавами тыңлаулар уздырылган кєнгє кадєр 7 кєннєн дє соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелєргє) тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар нткєрн турындагы карар басылып чыккан кєннєн алып нєм аларны нткєрн кєнєнє кадєр жирлек башлыгына халык алдында тыңлауларга чыгарыла торган мєсьєлє буєнча язмача тєкєдимнєр нєм искєрмєлєр, шул исєптєн муниципаль норматив хокукый акт проектына карата ачык тыңлауларга чыгарыла торган тєзєтмєлєр нєм башка тєкєдимнєр жибєрєргє хокуклы. Жирлек башлыгы кєргєн тєкєдимнєрнє нєм искєрмєлєрнє гомумилгєштернє оєштыра. Кнрсєтелгєн тєкєдимнєр нєм искєрмєлєр ачык тыңлауларда катнашучыларга житкерелє.

7. Ачык тыңлаулар муниципаль норматив хокукый акт проекты каралганчыга кадєр 7 кєннєн дє соңга калмыйча нткєрелє. Гавами тыңлаулар белгєчлєр, экспертлар, кызыксынган затлар чакыруы белєн нткєрелє, єгер башка срок гамєлдєге законнарда каралмаган булса, жирлектє яшєнчє нєр кєшє гавами тыңлауларда катнашырга хокуклы.

8. Ачык тыңлаулар нткєрн нєтижєлєрє буєнча жирлє нзидарє органнары нєм жирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан мєжбнри каралырга тиешлє тєкєдимнєр кабул ителє, алар компетенциясєнє муниципаль норматив хокукый акт проекты гавами тыңлауларга чыгару кєртелє.

9. Ачык тыңлаулар нєтижєлєрє, кабул ителгєн карарның дєлилгєнгєн нигєзлємєсєн дє кєртєп, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 5 кєннєн дє соңга калмыйча, гамєлдєге законнарда башкача каралмаган булса, бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелєргє) тиеш.

10. Ачык тыңлауларны оєштыру нєм нткєрн тєртибє Советның норматив хокукый акты белєн билгєлєнє нєм жирлек халкына гавами тыңлаулар нткєрн вакыты нєм урыны турында алдан хєбєр итнє, муниципаль хокукый акт проекты белєн алдан танышуны, жирлек халкын гавами тыңлауларда катнашуны, кабул ителгєн карарларның дєлилгєнгєн нигєзлєнгєн дє кєртєп, гавами тыңлаулар нєтижєлєрєн бастыруны (халыкка житкернє) тєэмин итє торган башка чараларны кнздє тотарга тиеш.

Статья 20. Гражданнар жыелышы

1. Жирлє єнємияттєгє мєсьєлєлєр буєнча фикєр алышу, халыкка жирлє нзидарє органнары нєм жирлє нзидарєнєң вазыйфаи затлары эшчєнлєгє турында мєгьлнмат бирн, Территориаль ижтимагый нзидарєнє гамєлгє ашыру єчєн жирлек территориясєндє гражданнар жыелышлары нткєрелєргє мємкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торақ массивлар, кварталлар, урамнар, торақ йортлар буєнча чакырыла.

2. Гражданнар жылышы халык, жирлек Советы, жирлек башлыгы инициативасы белен, шулай ук территориаль ижтимагый нзидаре уставында каралган очракларда нткерелге.

3. Авыл жирлеге Советы яисе авыл жирлеге башлыгы инициативасы белен нткерелге торган гражданнар жылышы жирлек Советы яисе жирлек башлыгы тарафыннан билгеленге.

4. Халык инициативасы буенча нткерелге торган гражданнар жылышы территориаль ижтимагый нзидаре органнарынын, тиешле территорияде яшенге нем елеге территориялерде урнашкан предприятие, учреждение, оешма житекчелере, жылышта катнашырга хоуклы гражданнар торкеменен язма текдиме буенча жирлек Советы тарафыннан билгеленге. Гражданнар жылышын нткерн турындагы текдимде аны карап тикшернтге чыгарыла торган месъелелер исемлеге, жылышны нткерн вакыты нем урыны булырга тиеш. Текдим векалетле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, е жылышны нткерн инициативасы белен бер торкем гражданнар - бу гражданнар морежегать итсе, аларнын керкайсынын фамилиясен, исемен, атасынын исемен, туган конен, яшен урынын керсетеп. Жирлек советы гражданнарнын жылышын якын арада уздыру турындагы текдимне карый. Жирлек советы гражданнарнын жылышын нткернден анын максатка яраксызлыгы аркасында баш тартырга хоуклы тнгел.

5. Территориаль ижтимагый нзидарене гамелге ашыру максатларында гражданнар жылышын билгелен нем нткерн тертибе территориаль ижтимагый нзидаре уставы белен билгеленге.

6. Гражданнар жылышын нткерн вакыты нем урыны турында нем фикер алышуга кертелге торган месъелелер турында тиешле территорияде яшенчелер жылыш уздырылган конге кадер 7 коннен де сонга калмыйча, массакнлем мегьлнмат чараларын, почта хеберлерен, кер фатирны (шехси) тикшернлерне, белдернлерне нем башка момкин булган чараларны кулланып хебер ителер. Гражданнар жылышына езерлек нем аны нткернне жирлек башкарма комитеты теэмин ите.

7. Жылышлар эшенде елеге территорияде яшенге, сайлау хоукына ия гражданнар катнаша ала. Жылышта катнашырга хоуклы гражданнарнын гомуми саны Россия Федерациясе гражданнарынын яшен урыны нем яшен урыны буенча теркен исебене алу керсеткечелере нигезенде билгеленге. Гражданнар жылышы жылышта катнашырга хоуклы гражданнар саныннан кименде очтен бер елеше катнашса, хоуклы дип санала. Жылыш карарлары жылышта катнашкан гражданнарнын кнпчелек тавышы белен кабул ителге.

8. Гражданнар жылышы жирле нзидаре органнарына нем жирле нзидаренен вазыйфай затларына морежегатьлер кабул итерге, шулай ук жирле нзидаре органнары нем жирле нзидаренен вазыйфай затлары белен нзара менесебетлерде гражданнар жылышын бирерге векалетле затларны сайларга момкин.

9. Территориаль ижтимагый нзидарене гамелге ашыруга бейле месъелелер буенча гражданнар жылышы территориаль ижтимагый нзидаре уставы белен анын компетенциясенге кертелген месъелелер буенча карар кабул ите.

10. Гражданнар жылышы тарафыннан кабул ителген морежегатьлер жирле нзидаре органнары нем жирле нзидаренен вазыйфай затлары тарафыннан

мәжбүри каралырга тиеш, алар мөрәжәгатьләрдә булган мәсьәләләргә хәл итәргә компетенциясенә кертелгән, язмача җавап җибәрә белгән.

11. Гражданнар җыелышын билгелгән һәм иткәргән тәртібе, шулай ук гражданнар җыелышының вәкаләтләре федераль закон, әлеге Устав һәм җирлек Советының норматив хокукый акты, территориаль иҗтимагый нзидарә уставы белгән билгелгән.

12. Гражданнар җыелышының нәтиҗәләре аны иткәргәннән соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

Статья 21. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирле өлкәләргә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм җирлеккә барлык халык вәкилләренә фикерен ачыклау зарурилыгы очрагында иткәргән.

Җирлекнең тиешле территориаль өлкәләрдә яшәгәнчеләр арасынан гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышын чакыру авырайган, шул исәптән тиешле территориядә яшәгән һәм гражданнар җыелышында катнашырга хокукы булган кешеләр саны 100 кешедән артып киткән очракларда иткәргән.

2. Гражданнарны (делегатлар җыелышларын) билгелгән һәм иткәргән, делегатлар сайлау тәртібе әлеге Устав, җирлек Советының норматив хокукый акты, территориаль иҗтимагый нзидарә уставы белгән билгелгән.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышының вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) халык, җирлек Советы, җирлек башлыгы инициативасы белгән иткәргән. Авыл җирлек Советы яки авыл җирлек башлыгы инициативасы белгән иткәргән торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирлек Советы яисә җирлек башлыгы тарафыннан билгелгән. Халык инициативасы белгән иткәргән торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирлек Советы тарафыннан билгелгән.

5. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) хокуклы дип санала, әгәр анда уналтынчы яшькә җиткән тиешле территориядә яшәгәнчеләргә өчтән бер өлкәләргә ким булмаган өлкә катнашса. Конференция карарлары (делегатлар җыелышларын) конференциядә катнашучы делегатларның кнпчелек тавышы белгән кабул ителгән.

6. Гражданнар (делегатлар җыелышларын) конференциясе нәтиҗәләре аны уздырганнан соң бер ай эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

Статья 22. Халык җыены

1. «Россия Федерациясендә җирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар җыены торак пунктта, әлеге торак пункт территориясен башка җирлек (муниципаль район) территориясенә керткән китерә торган кнрсәтелгән торак пункт кәргән җирлек (муниципаль район) чикләрен нзгәрткән мәсьәләсә буенча иткәргән мөмкин.

2. Әлеге статьяда каралган гражданнар җыены анда торак пункт яки җирлек халкының сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы катнашуда хокуклы.

Гражданнар жыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсе, мондый жыенның карары кабул ителген дип санала.

Статья 23. Гражданнарны кабул итн

1. Гражданнарны сораштыру жирлекнең бөтен территориясенде яки территориясенде халыкның фикерен ачыклау һәм жирле нзидаре органнары һәм вазыйфай затлары, шулай ук дәнлетт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткенде исепке алу өчен нткерелге. Сораштыру нәтижеләре текъдим итн характерына ия.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия жирлек халкы катнаша ала.

3. Гражданнарны сораштыру инициатива буенча нткерелге:

1) жирлек советы яки Башлыгы - жирле еһемияттәге месьелелер буенча;

2) Татарстан Республикасы дәнлетт хакимияте органнары - жирлек жирлеренең максатчан билгеленешен республика һәм республика еһемиятендеге объектлар өчен нзгертн турында карарлар кабул иткенде гражданнарның фикерен исепке алу өчен.

4. Гражданнар арасында сораштыру нткерн һәм билгеленг тертибе Татарстан Республикасы Законы нигезенде жирлек Советының норматив хокукый акты белен билгеленге.

5. Гражданнарны сораштыру билгеленг турында карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителге.

Карарында авыл жирлеге Советы билгеленг турында гражданнар сораштыру билгеленге:

1) сораштыру нткерн датасы һәм сроклары;

2) Сораштыру уздырганда текъдим ителге торган (текъдим ителге торган) месьелене (месьелелерне) формулировкалау;

3) сораштыру нткерн методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы; 5) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны.

6. Авыл жирлегенде яшенчелер халыктан сораштыру нткерн турында 10 көн алдан хәбәр итге.

7. Гражданнарны сораштыру езерленгге һәм нткернгге бейле чараларны финанслау гамелге ашырыла:

1) жирлек бюджеты акчалары исебеннен-жирлекнең жирле нзидаре органнары инициативасы буенча гражданнар арасында сораштыру нткерн турында;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исебеннен - Татарстан Республикасы дәнлетт хакимияте органнары инициативасы буенча гражданнар арасында сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтижеләре аны нткергеннен соң бер ай эченде басылып чыгарга (халыкка житкерелерге) тиеш.

Сораштыру нәтижеләре белен жирлектәге һәр кеше таныша ала. Сораштыру нәтижеләре жирлекнең жирле нзидаре органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул иткенде исепке алынырга тиеш.

Статья 24. Жирле  емияттеге иң м ним м сьелелер буенча халык фикер алышуы

1. Муниципаль хокукый актлар проектларын һем жирле  емияттеге башка м ним м сьелелерне халык фикер алышуына чыгару турындагы карар жирлек Советы тарафыннан нз инициативасы яисе тиешле территорияде яш нче гражданныр талебе буенча жирлек советы билгелеген тертипте кабул ителге.

2. Муниципаль хокукый акт проекты тексты һем халык фикер алышуына чыгарыла торган м сьелелер буенча башка материаллар, аларны халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителг нн н соң биш к нн н де соңга калмыйча, массакл м м гълнмат чараларында басылып чыга, жирлек халкына танышу  чен м мкин булган урыннарда жиберелге, башка ысуллар белен халыкка игълан ителге.

3. Халык фикер алышуына м сьелге чыгару белен бер нк вакытта авыл жирлеге Советы фикер алышу барышында керг н текъдимнерне һем иск рмелерне карау эшен оештыру вакытын һем тертибен билгели, елеге максат  чен махсус комиссия т зилгер.

4. Авыл жирлеге Советы жирле  емиятке ия булган муниципаль хокукый актлар проектлары һем башка м ним м сьелелер буенча фикер алышуны т эммин ите, моның  чен кирекле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган м сьелелер буенча текъдимнер һем иск рмелер жирлек советына юллана.

6. Муниципаль хокукый акт проектлары һем жирле  емияттеге башка м ним м сьелелер буенча текъдимнер һем иск рмелер жирлек Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нетижелере турында халыкка х бер ителге.

Статья 25. Жирлекнең ижтимагый (консультатив) советлары

1. Жирле  емияттеге м сьелелер буенча карарлар эшлегенде һем гамелге ашырганда халыкның ихтыяжларын һем м нфегатлыгын исепке алу, жирле нзидаре органныр эшченлегене жемегать контролен гамелге ашыру максатларында авыл жирлегенең Ижтимагый советы барлыкка килге.

2. Жирлекнең ижтимагый советы жирлек халкының, ижтимагый берлешмелернең һем башка коммерцияле булмаган оешмаларның нз телге белен катнашуы нигезенде формалаша.

3. Жирлекнең ижтимагый советын формалаштыру тертибе, аның утырышларын нткерн һем карарлар кабул итн тертибе, м гълнмат бирн, консультация бирн һем башка м сьелелер буенча жирлекнең жирле нзидаре органнырының хокуклары, бурычлары һем жаваплылыгы, аны жиберн процедурасы, шулай ук аны оештыру һем эшченлегенең башка м сьелелере жирлек Советы тарафыннан расланган Нигезлемге белен билгеленге.

4. Башка ижтимагый (консультатив) Советлар жирлекнең жирле нзидаре органнырында аларның карарлары нигезенде барлыкка килерге м мкин.

5. Ижтимагый (консультатив) советларда эш ижтимагый башлангычларда алып барыла.

Статья 26. Жирле нзидаре органнырына гражданныр м режегате

1. Гражданныр шехси һем кнмек м режегатлырге хокуклы.

2. Гражданнар мөрәҗәгатьләре «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртібе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеленгән тәртіптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртібен һәм срокларын бозган өчен Җирле нзидарәнең вазыйфай затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

Статья 27. Авыл җирлеге халкы тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм аны гамәлгә ашыруда катнашу өчен башка формалар

1. «Россия Федерациясендә җирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган җирле нзидарә халкын турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле нзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешләре белән беррәттен гражданнар җирле нзидарәне гамәлгә ашыруда Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда катнашырга хокуклы.

2. Җирле нзидарәдә яшәгәнчеләрнең турыдан-туры катнашуы һәм халыкның җирле нзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы законлылык, иреклеклек принципларына нигезленә. Җирле нзидарә органнары һәм җирле нзидарәнең вазыйфай затлары халыкка җирле нзидарәдә яшәгәнчеләрнең турыдан-туры гамәлгә ашыруда һәм халыкның җирле нзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуында ярдәм итәргә тиеш.

ГЛАВА IV. ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ҺӘМ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘНЕН ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРЫ

Статья 28. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасы

1. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасын төшкел итә:

- муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы – Биектау муниципаль районы Казаклар авыл җирлеге Советы;

- муниципаль берәмлек башлыгы - Биектау муниципаль районы Казаклар авыл җирлеге башлыгы;

- муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы – Биектау муниципаль районы Казаклар авыл җирлеге башкарма комитеты. Җирлекнең җирле нзидарә органнары җирлекнең җирле еһемияттәге мәсьәләләрен хәл итә буенча нз вәкаләтләренә ия.

2. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасын нзгәртә өлгә Уставка нзгәрешләр кертә юлы белән генә башкарыла.

3. Җирлекнең җирле нзидарә органнары структурасын нзгәртә турындагы Совет карары, «Россия Федерациясендә җирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактан тыш, күрсәтелгән карарны кабул иткән Советның вәкаләтләре вакыты чыкканнан да иртәрәк нз көчәлә керә. Советның Уставка

нзгәрешләр кертн турындагы карары, жирлекнең контроль-хисап органын төзнне кнздә тоткан карары, рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннен) соң нз көченә керә.

4. Жирле нзидарә органнары эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итн бары тик жирлек бюджетының нз керемнәре хисабына гына гамәлгә ашырыла

Статья 29. Жирлек Советы

1. Совет бер мандатлы сайлау округлары буенча муниципаль сайлауларда сайланучы 10 депутаттан тора.

2. Жирлек советы аның составына билгеленгән саныннан кимендә өчтән икесен сайлаганда хокуклы була.

3. Совет жирлек халкына турыдан-туры хисап тота һәм нз эшчәнлекләре турында елына кимендә бер тапкыр хисап тота.

4. Совет вәкаләтләре вакыты 5 ел тәшкил итә. Совет депутатларын вакытыннан алда муниципаль сайлауларда сайланган очракта, аларның вәкаләтләре вакыты җелеге Уставның 13 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеленә.

5. Совет юридик зат хокукларына ия.

6. Жирлек башлыгы советны житәкли.

7. Жирлек советының исеме язылган мөһер, бланклар бар.

8. Жирлек Советы эшчәнлеген тәэмин итн чыгымнары жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

Статья 30. Жирлек Советы Депутаты

1. Совет депутаты итеп 18 яшькә житкән Россия Федерациясе гражданы сайлана ала.

2. Депутатның вәкаләтләре, гамәлдәге законнарда һәм җелеге статьяның 7 өлешендә каралган Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очракларыннан тыш, яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла. Совет депутаты нз вәкаләтләрен даими рәвештә башкара.

3. Жирлек Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, җелеге Устав, жирлек Советы карарлары нигезендә нз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

4. Жирлек Советы депутаты жирлек Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен нтәргә, шул исәптән депутатның тнбәндәге йөкләмәләрен дә тотарга тиеш:

1) шәхсән яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле нзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган төртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек советы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

3) мәнфегатләр конфликты барлыкка килн куркынычы янаганда-шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки

йогынты ясый алганда, бу хакта жирлек советына хебер ите һем еlege мөнфегатьлер конфликттын булдырмауга яисе жайга салуга юнелтелген анын карарын нтерге мөмкин.;

4) жирлек Советында билгеленген Халык алдында чыгыш ясау кагыйделерен нтерге;

5) депутат эшченлеге белен бейле булмаган максатларда, Федераль закон нигезенде конфиденциаль характердагы белешмелерге кертелген, депутат вазыйфаларын нтен белен бейле ревеште аңа билгеле булган мегьлнматларны таратмаска һем кулланмаска.;

6) физик һем юридик затлардан (бнлеклер, акчКазаклара бнлек, ссудалар, хезмет кнрсетнлер, кнсел ачу өчен тнлен) депутат вазыйфаларын нтенге бейле ревеште акча алмаска

5. Совет депутаты Совет сессиялере эшенде һем анын егъзасы булган комиссиялер эшенде катнашырга, Совет йөклемелерен нтерге бурычлы. Совет сессиясенде яки анын комиссиясе утырышында катнашу мөмкин булмаса, житди себеп аркасында Совет депутаты бу хакта жирлек Советына алдан хебер ите.

6. Депутатка карата жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, аны кулга алу, тентн, сорау алу, аңа карата башка жинаять-процессуаль һем административ-процессуаль гамеллер кылганда, шулай ук Торак һем (яки) хезмет урынын, анын багажын, шехси һем хезмет транспорт чараларын, шехси һем хезмет транспорт чараларын кулга алганда, язып алганда, федераль законнар белен билгелене.

7. Совет депутаты ейтелген фикер, тавыш биргенде белдерелген позиция өчен, депутат статусына туры киле торган башка гамеллер, шул исептен анын векалетлере вакыты чыкканнан соң да, жинаять яки административ жаваплылыкка тартылырга тиеш тнтел.

Еlege Нигезлеме Денлет Советы депутаты тарафыннан халык алдында мыскыл итн, яла ягу яки Федераль закон белен каралган башка хокук бозу очрактарына кагылмый.

8. Жирлек Советы депутаты векалетлере вакытыннан алда туктатыла:

1) нлем;

2) нз телеге белен отставкалар;

3) суд тарафыннан эшке селетсез яисе чикленген эшчен дип тану;

4) суд тарафыннан хеберсез югалган дип тану яисе вафат булган дип игълан итн;

5) судның гаеплен карарының нз көчене керне;

6) Россия Федерациясеннен читке даими яшген урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, Россия Федерациясенен халыкара шартнамесенде катнашучы чит ил гражданын туктату, анын нигезенде чит ил гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йе аларга чит ил гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамесенде катнашучы булмаган чит ил денлетенде даими яшген хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, анын нигезенде чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга хокуклы. ;

8) сайлаучылар фикере;

9) Совет вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрн;

11) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

Әлеге статьяның 8 өлешендәге 2 пункттында каралган очракта, нз телгә белән отставкага китн турында гариза биргән Совет депутаты вәкаләтләре Советның якындагы сессиясендә кабул ителә торган карары белән туктатыла.

Әлеге статьяның 8 өлешендәге 1, 3-7, 10 пунктларында каралган очракларда, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре әлеге пунктларда каралган нигезләр житкәннән соң туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Әлеге статьяның 8 өлешендәге 8 пункттында каралган очракта, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарган көннән туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Әлеге статьяның 8 өлешендәге 9 пункттында каралган очракта, Дәнләт Советы депутаты вәкаләтләре тиешле хокукый акт нз көченә кәргән көннән яисә анда кнрсәтелгән сроктан туктатыла. Совет депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карар Совет сессиясе арасында барлыкка килгән вакыттан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

9. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатның өстәмә сайлаулар федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеләнә.

10. Депутат, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен бер нк вакытта нти алмый.

11. Совет депутаты муниципаль хезмәт вазыйфаларын били, дәнләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллекле) органнары депутаты була алмый.

12. Совет депутаты «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләнгән һәм тыюларны нтәргә һәм бурычларны нтәргә тиеш.

Статья 31. Жирлек Советы депутатының сайлаучылар белән нзара мөнәсәбәтләре

1. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар, шулай ук предприятие, оешма коллективлары, дәнләт һәм башка органнар белән нзара элемтәдә тора.

2. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында жаваплы һәм аларга хисап тотта.

3. Жирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында елга бер тапкырдан да ким булмаган эшләре турында хисап тотта, жирлек советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Жирлек Советы депутаты жирлек халкының законлы хокукларын, иреклерен һәм мәнфәгатьлерен тәэмин итн буенча законнарда каралган чаралар кнрергә, шул исәптән алардан керткән текъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьлерне карарга, аларда булган мәсьәләләрне дәрәс һәм нз вакытында хәл итәргә тиеш.

32 Статъя. Яңа сайланган жирлек советының эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш авыл жирлеге Советы беренче утырышка жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланганнан соң ун көннән дәрә соңга калмыйча жыела. Сайлаулардан соң беренче утырыш авыл жирлеге башлығы тарафыннан чакырыла, ә ул булмаганда - жирлек сайлау комиссиясе тарафыннан.

2. Сайлаулардан соң авыл жирлеге Советының беренче утырышын яңа башлык сайланганчы жирлек Советы депутаты ача һәм алып бара.

33 Статъя. Жирлек Советы Компетенциясе

1. Жирлек советы компетенциясендә:

1) Устав кабул итн, аңа нзгәрешләр һәм өстәмәләр кертн;
2) жирлек бюджетын раслау һәм аның нтәләше турында хисап;
3) салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләп, нзгәртн һәм юкка чыгару;

4) жирлекнең нсеш планнарын һәм программаларын кабул итн, аларның нтәләше турында хисапнары раслау;

5) жирлекнең муниципаль милкендәгә мөлкәт белән идарә итн һәм эш итн тәртибен билгеләп;

6) муниципаль предприятиеләрне төзн, нзгәртеп кору һәм бетерн турында, шулай ук федераль законнарда каралган очраклардан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт кнрсәтнләрнең тарифнары билгеләп турында карарлар кабул итн тәртибен билгеләп;

7) жирлекнең муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләп;

8) жирлекнең жирле нзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягынан тәэмин итн тәртибен билгеләп;

9) жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм жирле нзидарә вазыйфаи затлары тарафыннан жирле әһәмияттегә мәсьәләләрне хәл итн вәкаләтләрне башкаруны контрольдә тоту;

10) жирлек башлығын сайлау;

11) жирлек башлығы урынбасарын сайлау;

12) жирлек башлығын отставкага жиберн турында Карар кабул итн.

13) әлеге Устав нигезендә халык алдында тыңлауларны һәм гражданның сораштыру билгеләп, ачык тыңлауларны оештыру һәм нткәрн тәртибен билгеләп, шулай ук гражданның сораштыру билгеләп һәм нткәрн тәртибен билгеләп.;

14) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда жирлек чикләрен нзгәртнгә, шулай ук жирлекне нзгәртеп коруга бәйлә карарлар кабул итн.;

15) жирлек гражданнарының хокукый инициативасын тормышка ашыру тертибен, территориаль ижтимагый нзидаре не оештыру нем гамелге ашыру тертибен нем жирлек бюджетыннан кирекле акчалар бнлеп бирн тертибен, гражданнар (делегатлар) жылышларын, гражданнар жылышларын билгелен нем нткерн тертибен билгелен;

16) жирле референдум билгелен турында Карар кабул итн;

17) жирлекнең башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезметкерлеренең чик санын билгелен;

18) Советның нз-нзен таркату нем элеге Уставның 30 статьясындагы 8 өлешенде каралган очрактарда Совет депутатлары векалетлерен вакытыннан алда туктату турында Карар кабул итн, жирлекнең сайланулы вазыйфаи затларының векалетлерен туктату;

19) совет регламентын кабул итн;

20) депутат комиссиялерен төзн, раслау нем нзгертн.;

21) законнар нигезенде салымнар буенча салым ташламаларын билгелен;

22) жирлекнең территориаль планлаштыру документларын, жирлекнең шеһер төзелеше проектларының жирле нормативларын, жирлек территориясеннен файдалану нем төзелеш кагыйделерен, Россия Федерациясенең шеһер төзелеше кодексы нигезенде башка шеһер төзелеше документларын раслау.;

23) оешма тарафыннан тнленле чаралар нткергенде, мектепкече яшьтеге балалар, инвалидлар, призыв буенча херби хезмет нтнче херби хезметкерлер очен ташламалар билгелен тертибен билгелен.;

24) депутат запросларын карау нем алар буенча карарлар кабул итн;

25) Татарстан Республикасы Денлет Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамелге ашыру;

26) жирлек Советына депутатлар нем жирлек башлыгы сайлауларын билгелен турында Карар кабул итн;

27) жирлекнең муниципаль махсулаштырылган торақ фондыннан торақ урыннары бирн тертибен билгелен;

28) муниципаль Янгын сагы булдыру турында Карар кабул итн, жирлек территориясенде муниципаль Янгын сагы эшченлегенең максатын, бурычларын нем тертибен билгелен, аның башка төр янгын саклау белен нзара бейленешлере тертибен билгелен;

29) жирлекнең торақ пунктлары чиклеренде беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын оештыру-хокукый, финанс нем матди-техник теэмин итн тертибе турында Карар кабул итн;

30) жирлек халкы текъдима буенча территориаль ижтимагый нзидаре гамелге ашырыла торган территория чиклерен билгелен;

31) жирлен эше месъелелере буенча махсулаштырылган хезметлер эшченлегенең тертибен билгелен;

32) элеге Уставның 10 статьясындагы 2 өлеше нигезенде авыл жирлеге очен еһемиятле булган эшлерне (шул исептен дежурлыкларны) ирекле нигезде башкаруга гражданнарны жэлеп итн турында Карар кабул итн;

33) жирлекнең коммуналь транспорт, социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын раслау;

34) кулланучылар очен бейлерге (Тарифлар) өстемелер билгелен;

35) жирлек Советы депутатлары арасыннан муниципаль район Советына жирлек вәкилен сайлау.;

36) жирлек территориясен төзеклендерн һәм карап тоту кагыйдәләрен раслау;

37) жирлек Уставын һәм жирлек Советы карарларын аңлату;

38) жирлек Советы Регламентын һәм нз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар кабул итн;

39) Советның, авыл жирлегә Башкарма комитетының һәм җелеге органнар эшчәнлегә белгән бәйле булган оешмаларның мобилизация җезерлегә һәм мобилизациясе белгән тәэмин итн һәм житәкчелек итн;

40) жирле нзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларына, жирле нзидарәнен сайланулы органнары җгъзаларына, жирлек Советы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирнне оештыру.;

41) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белгән жирлекләреннә вәкиллеке органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук җелеге устав белгән жирлек Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

2. Жирлек советы авыл жирлегә башлыгының еллык эшчәнлегә, жирлек башкарма комитеты һәм жирлек башлыгына караган башка жирле нзидарә органнары эшчәнлегә, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләренә хәл итн турында еллык отчетларын тыңлай.

34 Статъя. Жирлек советының эш тәртибе

1. Жирлек советының эш тәртибе җелеге Устав һәм жирлек Советының регламенты белгән билгеләнә.

2. Жирлек советы эшчәнлегеннә төп формасы-аның утырышлары, аларда жирлек Советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә.

3. Жирлек советы утырышы сайланган депутатлар саныннан кимендә 50 проценты катнашса, хокуклы була.

4. Жирлек советының чираттагы утырышлары кирәк булган саен, җемма кимендә өч айга бер тапкыр нткәрелә. Чираттан тыш утырышлар жирлек башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белгән жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өләше чакырыла.

5. Совет утырышлары жирлек башлыгы тарафыннан чакырыла. Жирлек Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, җе чираттан тыш утырыш - аны нткәрнгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

6. Жирлек Советы утырышлары ачык һәм ачык нткәрелә. Советның ачык утырышларында жирлекнә һәр кешесе катнаша ала. Регламентта каралган очрақларда, жирлек Советы ябык утырыш нткәрн турында Карар кабул итәргә хокуклы, анда бары тик жирлек Советы чакырган затлар, шулай ук утырышта законнар нигезендә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

7. Жирлек Советының һәр утырышында утырыш беркетмәсе алып барыла. Утырыш беркетмәсенә утырышны нткәрн датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр кнчәрелә һәм тавыш бирн нәтижеләре кнрсәтелгән барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Авыл жирлегә

советы утырышы беркетмәсенә кул куйганнан соң, жирлек башлығы аның белән жирлектәгә һәр кеше таныша ала.

8. Жирлек Советы утырышларында һәр депутат бер тавышка ия. Жирлек Советы депутаты нзенең тавыш бирн хокукын шәхсән нзе гамәлгә ашыра. Жирлек советы утырышларында тавыш бирн ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирннең һәр төрән куллану очраклары җелеге Устав, жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

35 Статья. Жирлек Советы эшчәнлеген оештыру

1. Жирлек Советы эшчәнлеген авыл жирлеге башлығы оештыра.

2. Жирлек Советы Регламенты нигезендә, жирлек советы компетенциясенә кергән мәсьәләләргә алдан карау һәм җезерлән өчен, депутатлар арасынан, жирлек башлығы һәм аның урынбасарынан тыш, даими яки вакытлы комиссияләр (яки) җелеге мәсьәләләргә җезерлән өчен җаваплы депутатлар жирлек советы эшчәнлегенә төп юнәлешләргә буенча билгеләнә ала. Депутат ике даими комиссиядә дә эшләргә хокуклы.

3. Муниципаль программалар, жирлек Советы карарлары проектларын җезерлән, жирлек Советы каршында иң мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, аның карары буенча депутатлар, жирлек башкарма комитеты, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, экспертлар һәм жирлек халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңешмә төркемнәре төзеләргә мөмкин.

36 Статья. Жирлек Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару

1. Жирлек советы жирлек территориясендә җелеге Уставның, жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив-хокукый актларның нтәелешен, жирлек бюджетының нтәелешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, жирлекнең нсеш программаларын куллануны, жирлекнең башкарма комитеты эшчәнлеген контрольдә тотат.

2. Жирлекнең жирле нзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан законнарны, җелеге Уставны һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, жирлек Советы карары белән, депутатлар арасынан җелеге фактларны тикшерн өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзеләргә мөмкин.

3. Законнар нигезендә, жирлек Советы инициативасы белән жирлек башлығы, жирлек бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нтиҗәелегә буенча тикшернләр (ревизияләр) нткәереләргә мөмкин. Кнрсәтелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чараларын нткәерн тәртибе жирлекнең ревизия комиссиясе турында Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Җер законда башкача билгеләнмәгән булса, жирлек башкарма комитеты, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, жирле ижтимагый нзидарә органнары, закон белән башкача билгеләнмәгән булса, жирлек советы, аның контроль комиссияләре, жирлек Советы депутаты мәрәҗегәте буенча соратып алына торган мәгълматны жирлек Советы карамагына караган

мәсьәләләр буенча бирергә, җе законнарны, муниципаль хокукый актларны бозган өчен кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

5. Жирлек советы жирлек башлыгының еллык отчетларын, аның эшчәнлеген, жирлекнең башкарма комитеты һәм башка жирле нзидарә органнары эшчәнлеген, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турында отчетларын тыңлай.

6. Авыл жирлегенә Совет, контроль функцияләр башкарып, жирлек Башкарма комитетының финансы-хушталык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокукы тнтел.

37 Статъя. Жирлек вәкилен муниципаль район Советына сайлау

1. Жирлек вәкиле яшерен тавыш биргү юлы белән Биектау муниципаль районы Советына депутатлар арасынан сайлана.

2. Сайланган дип жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан артысыннан артыгы тавыш биргән кандидат санала.

38 Статъя. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Совет вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә вакытыннан алда туктатылырга мөмкин. Совет вәкаләтләре шулай ук туктатыла очракта:

1) Совет тарафыннан нз-нзән таркату турында Карар кабул итү;

2) жирлек Советы депутатларының җеле составының законсызлыгы турында, шул исәптән депутатларның нз вәкаләтләре туктатылуға бәйлә рәвештә, Татарстан Республикасы Югары суды карарының нз көченә керне;

3) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, шулай ук жирлек бетерелгән очракта, нзгәрешләр авыл жирлегенә;

4) жирлекнең шәһәр округы белән берләшкән бәйлә рәвештә муниципаль берәмлек статусын югалтуы;

5) жирлек чикләрен нзгәртү яки жирлекнең шәһәр округы белән берләшкән нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру;

6) гражданнырны ихтыяр белдергү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукый актыны бастырып чыгару срогын бозу.

2. Нз-нзән таркату инициативасы белән Совет депутатлары төркеме, Советның сайланган депутатлары саныннан кимендә өчтән бер өлешен, жирлек башлыгы чыгыш ясарға мөмкин.

Нз-нзән таркату турындагы Инициатива язма гариза белән рәсмиләштерелә һәм советка кертелә. Инициатив төркемнең барлык депутатлары, авыл жирлеген башлыгы имзалаган язма гаризада нз-нзән таркату сәбәпләрен күрсәтеп, нз-нзән таркату турында тәкъдим, нзән таркату инициаторы яки инициаторлары (фамилиясе, исеме, атасының исеме), шәхси имзасы һәм аны кертү датасы күрсәтелгән булырга тиеш.

3. Нз-нзен таркату турында гариза советның чираттагы йе чираттан тыш сессиясенде каралырга тиеш, лекин Документлар советка керген көннен бер айдан да соңга калмыйча. Советның нз-нзен таркату турындагы месьелене карау девамлылыгы барлык хеллерне һәм нз-нзен таркату инициативасының нигезлерен һерьяклы һәм объектив тикшерн мөмкинлеген гарантиялерге тиеш.

4. Нз-нзен таркату турындагы карар Совет депутатларының билгеленген саныннан кименде өчтен ике тавышы белен Советның якындагы сессиясенде яшерен тавыш бирн юлы белен йе Советның чираттан тыш сессиясенде кабул ителә.

5. Совет депутатларының вькалетлерен вакытыннан алда туктатуга китерә.

6. Совет яисе аның нз-нзен таркату вькалетлере вакытыннан алда туктатылган очракта, яңа чакырылыш Денлет Советы депутатларын муниципаль сайлаулар законнар нигезенде билгеленә һәм уздырыла.

39 Статъя. Жирлек советының нз-нзен таркату турында Карар кабул итн тертибе

1. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы карары жирлек башлыгы яки депутатлар төркеме инициативасы белен жирлек Советы депутатларының билгеленген саныннан кименде яртысыннан да ким булмаган санда кабул ителерге мөмкин.

2. Нз-нзен таркату турында Карар кабул итн инициативасы кнрсетелерге тиеш тнгл:

1) жирлек Советы сайланганнан соң беренче ел девамында;

2) жирлек бюджетын кабул итн һәм аның нтелеше турында хисап раслау чорында;

3) жирлек башлыгын чакыртып алу турында тавыш бирн уздыру чорында йе аның вькалетлере вакытыннан алда туктатылган очракта.

3. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы язма текьдименде нз-нзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа нз-нзен таркату себеплерен нигезленче башка материаллар кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасыннан нз-нзен таркату месьелесен алдан карау өчен жирлек Советы карары белен комиссия төзелә. Авыл жирлеге Советы яки авыл жирлеге башлыгы карары белен жирлек советының нз-нзен таркату турындагы месьеле халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Авыл жирлеге Советының нз-нзен таркату турындагы месьелене карау девамлылыгы жирлек Советы депутатлары һәм жирлек халкы тарафыннан нз-нзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм нигезлемелере буенча һерьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантиялерге тиеш.

Нз-нзен таркату турында карар нз-нзен таркату турындагы инициативаны текьдим иткен көннен ике ай узгач кабул ителерге мөмкин.

6. Жирлек советының нз-нзен таркату турындагы карар, яшерен тавыш бирн юлы белен, жирлек Советы депутатларының билгеленген саныннан өчтен ике тавыш белен кабул ителә.

7. Жирлек Советы нз-нзен таркату турында текьдим кире каккан очракта, нз-нзен таркату турында кабат инициатива нз-нзен таркату турындагы месьеле буенча тавыш бирген көннен бер елдан да соңга калмыйча кнрсетелерге мөмкин.

40 Статья. Жирлек Башлыгы

1. Жирлек башлыгы жирлекнең иң югары вазыйфаи заты булып тора, әлеге устав белән жирлекнең жирле әһемияттеге мөсьәләләрне хәл итә буенча нәзәрәтләргә бирелә.

2. Жирлек башлыгы жирлек Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе булып тора.

3. Авыл жирлегә башлыгы вазыйфасының рәсми атамасы - «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлегә башлыгы»

3. Жирлек башлыгы нәзәрәтләрен даими нигездә башкара.

4. Жирлек башлыгы бер нәк вакытта жирлек советын һәм жирлек башкарма комитетын җитәкли.

5. Авыл жирлегә башлыгы авыл жирлегә халкына һәм советка контроль һәм хисап тотты.

6. Жирлек башлыгы закон һәм әлеге Устав нигезендә яшерен тавыш биргәндә гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокукы нигезендә 5 елга сайлана. Жирлек башлыгы вакытыннан алда муниципаль сайлауларда сайланган очракта, аның нәзәрәтләргә вакыты әлеге Уставның 13 статьясындагы 4 өлешә нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

7. Жирлек башлыгы итәп тавыш биргән көнненә 21 яшькә җиткән Россия Федерациясә гражданы сайлана ала. Жирлек башлыгы нәзәрәтләргә яңа сайланган жирлек башлыгы вазифасына кәргән көннен башлана һәм туктатыла.

8. Авыл жирлегә башлыгы вазыйфасына кәреши Совет утырышында тантаналы рәвештә сайланганнан соң өч атнадан да соңга калмыйча башкарыла.

9. Жирлек башлыгы Россия Федерациясә Федераль Собраниесә Дәнләт Думасы депутаты, Россия Федерациясә Федераль Собраниесә Федерация Советы әгъзасы, Россия Федерациясә субъектлары дәнләт хакимиятенә закон чыгару (нәкиллеке) органнары депутаты була алмый, Россия Федерациясенә башка дәнләт вазыйфаларын, Россия Федерациясә субъектларының дәнләт вазыйфаларын, шулай ук дәнләт граждан хезмәтә вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый.

10. Жирлек башлыгы хокукы тәгел:

1), Әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса яисә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә каралмаган булса, хужалык итәче субъект (торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларыннан, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларыннан тыш) белән идарә итәдә катнашырга, шулай ук әлеге оешма белән идарә итәдә катнашырга йөкләмә бирелмәгән булса (федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә аңа әлеге оешма белән идарә итәдә;

2) башка тәгеллә эшчәнлек белән шөгьльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәнләтләргә, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешендә яки Россия Федерациясә законнарында башкача каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительлар яки Кнзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләнчә чит ил коммерциялә булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бөлекчеләре составына керергә.

11. Жирлек башлығы, «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрактан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен бер нг вакытта нти алмый.

12. Жирлек башлығының жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, аны кулга алу, тентн, сорау алу, аңа карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын тоткарлаганда, кулга алу, тентн, Сорау алганда, жирлек башлығына карата оператив-эзлән чаралары нткәргәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

13. Авыл жирлегә башлығы әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм жирлек башлығы статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да, жинаять яки административ жаваплылыкка тартылырга тиеш тнтел. Әлегә нигезләмә авыл жирлегә башлығы тарафыннан халык алдында мыскыл итн, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрактарына кагылмый.

14. Авыл жирлегә башлығы гражданлык яки жинаять эше яки административ хокук бозу эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

15. Жирлек башлығы 2008 елның 25 декабрдәгә «Коррупциягә каршы тору турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләнгән һәм тыюларны нтәргә һәм бурычларны нтәргә тиеш.

41 Статъя. Жирлек Башлығы Вәкаләтләре

1. Жирлек башлығы нз вәкаләтләре чикләнгән:

1) башка муниципаль берәмлекләреннән жирле нзидарә органнары, дәнләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә жирлек исемнән эш итә, ышанычнамәсез жирлек исемнән эш итә;

2) жирлек Советы эшен оештыра, Жирлек советы утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) әлегә Уставта билгеләнгән төр типтә жирлек Советы кабул иткән хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкәрә;

4) нз вәкаләтләре кысаларында жирлек Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;

5) жирлек Советы эшендә хәбәрдарлыкны тәэмин итн һәм жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алу буенча чаралар кнрә;

6) гражданнырны кабул итнне, аларның мөрәжәгатлары, гаризаларын һәм шикәятләрен карауны оештыра;

7) жирлек Советы сессияләре беркетмәләренә кул куя;

8) жирлек Советы аппараты эшенә житәкчелек итә;

9) жирлек Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны координацияли;

10) жирлек акчалары белән расланган Бюджет вәкаләтләре чикләрендә эш итә; Жирлек советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәэмин итү өчен жирлек бюджетында каралган чыгымнар буенча чараларны билгичә булып тора;

11) законнар һәм җелеге Устав нигезендә гражданның турыдан-туры ихтиярын белдергән юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча жирлек советының хокукый актың кабул итүне оештыра;

12) жирлек территориясендә эш итүче жирле нзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнары белән тиешле нзара хезмәттәшлеген тәэмин итә;

13) жирлек исеменнән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында дәнләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләреннән жирле нзидарә органнары белән шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнары белән нзара хезмәттәшлек һәм гамәлләрне координацияләп турында килешүләр һәм килешүләр тәзи;

14) жирле нзидарә органнары тарафыннан жирле җәмһияттәге мәсьәләләргә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

15) авыл жирлегә башкарма комитеты эшчәнлегенә бертәсле идарә итү принципларында житекчелек итә һәм жирлек башкарма комитеты тарафыннан аның вәкаләтләренә кергән вәкаләтләргә нтән өчен шәхси жаваплылык тота;

16) жирлек Советы, башка жирле нзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дәнләт хакимияте органнары, гражданны һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә жирлекнән башкарма комитетын текъдим итә.;

17) жирлек Советы каравына жирлек бюджеты проектларын һәм аның нтәләше турында хисапларны текъдим итә;

18) жирлек Советы каравына жирлекнән комплекслы социаль-икътисадый нсәше планнары һәм программалары проектларын һәм аларның нтәләше турында хисапларны текъдим итә;

19) жирлек Советы раславына Башкарма комитет структурасы проектың керте, жирлек Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый, хезмәткәрләргә чик санына һәм хезмәткә тнлән фондына билгеләнгән чик санга туры килә.;

20) муниципаль хезмәткәрләргә һәм авыл жирлегә Башкарма комитетының башка хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контрольдә тота, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар жаваплылык чаралары кнрә;

21) жирлек башкарма комитеты Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә, аларның нтәләше өчен персонал жавап тота; тиешле законнар нигезендә һәм нтән йөзеннән тапшырылган дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара.;

22) жирлек башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән жирле чәһемияттеге мәсьәләләр буенча хокукый актлар, шулай ук жирлек башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;

23) жирлек советына нз эшчәнлеге һәм Башкарма комитет эшчәнлеге турында хисап бирә;

24) халыкка даими рәвештә жирлек башкарма комитеты эшчәнлеге турында хәбәр итә, авыл жирлегә башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданнарны кабул итнне оештыра, айга бер тапкырдан да ким булмаган кнлөмдә гражданнарны кабул итә, гражданнарның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

25) дәнләт һәм башка органнарда жирлек мәнфәгатьләрен тәэмин итн һәм яклау буенча чаралар кнрә, жирлек башкарма комитеты исемнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;

26) жирлек территориясендә гражданнар оборонасы белән житекчелек итнне гамәлгә ашыра.

27) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән жирлекләр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук җелеге Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлек башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

2. Жирлек башлыгы вакытлыча булмаганда яисә нз вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан очракта, аның вәкаләтләрен җелеге мәсьәлә буенча махсус чыгарылган хокукый акт нигезендә жирлекнең жирле нзидарә вазыйфаи заты тулысынча гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлегә башлыгы жирлек советына ел саен нз эшчәнлеге, Башкарма комитет эшчәнлеге, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләренә хәл итн турында отчет бирә.

42 Статья. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдиме белән жирлек Советы тарафыннан депутатлар арасынан жирлек башлыгы урынбасары сайлана.

2. Жирлек башлыгы урынбасары, җегер жирлек Советы тавыш бирннең башка төртибен билгеләмәсә, яшерен тавыш бирн юлы белән сайлана.

3. Жирлек Советы депутаты, җегер аны сайлау өчен жирлек Советы депутатларының билгеленгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

4. Жирлек башлыгы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеленгән вазыйфаларны бнлн буенча функцияләренә нти, жирлек башлыгы йөкләмәләрен нти, җе вакытлыча булмаганда (авыру яки отпускка бейле рәвештә) яки нз бурычларын нти алмаса, яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылса, жирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.

5. Жирлек башлыгы урынбасары вәкаләтләре җелеге Уставның 38 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлегә башлыгы урынбасары, жирлек башлыгы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеленгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителә торган авыл жирлегә Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин.

Жирлек башлығы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеленген саныннан кнпчелек тавыш белен кабул ителсе.

43 Статья. Жирлек башлығы вёкалетлерен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек башлығы вёкалетлере вакытыннан алда туктатыла:

1) нлем;

2) нз телеге белен отставкалар;

3) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезенде отставкага жиберн;

4) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезенде вазыйфадан читлештерн.;

5) суд тарафыннан эшке яраксыз яисе чикленген эшчен дип тану;

6) суд тарафыннан хёберсез югалган дип тану яисе вафат булган дип игълан итн;

7) судның гаеплен карарының нз көчене керне;

8) Россия Федерациясеннен читке даими яшчен урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, Россия Федерациясенен халыкара шартнамесенде катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезенде чит ил гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йе аларга чит ил гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамесенде катнашучы булмаган чит ил денлетенде даими яшчен хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, аның нигезенде чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы жирле нзидаре органнарына сайланырга хокуклы. ;

10) сайлаучылар тарафыннан фикерлер;

11) селаметлек торышы буенча суд тертибенде билгеленген селетсезлек дережесе буенча жирлек башлығы вёкалетлерен гамелге ашырырга;

12) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезенде, шулай ук жирлек бетерелген очракта, жирлекне нзгерттеп кору;

13) жирлекнең шёһер округы белен берлешнене бейле рёвеште муниципаль беремлек статусын югалтуы;

14) жирлек чиклерен нзгертн яки жирлекнең муниципаль беремлек белен берлешне нетижесенде килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру.;

15) гамелге ашыру өчен талеп ителсе торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу.;Турыдан-туры ихтыяр белдерн юлы белен кабул ителген карарны

2. Авыл жирлеге башлығы нз телеге белен жирлек Советына отставкага китн турында гариза жибере.

Отставка нетижесенде авыл жирлеге башлығы вёкалетлерен туктату, нз телеге белен, гариза бирелген көннен алып 1 айдан да соңга калмыйча, Совет карары белен ресмилештерелсе.

Егер Совет билгеленген срокта карар кабул итмесе, жирлек башлығы вёкалетлере кнрсетелген сроктан соң килесе көннен туктатылган дип санала.

Жирлек башлыгының отставкага китне турындагы гаризасы Совет карары кабул ителгеннен соң кире алынмый.

Әлеге статьяның 1 өлешендеге 1, 5-9, 11 пунктларында каралган очрақларда жирлек башлыгы вәкаләтләре әлеге пунктларда каралган нигезлер житкәннен соң туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 өлешендеге 3, 4, 12-14 пунктларында каралган очрақларда жирлек башлыгы вәкаләтләре тиешле хокукий акт нз көченә кергән көннен яисә анда күрсәтелгән сроктан туктатыла.

Әлеге статьяның 1 өлешендеге 10 пунктында каралган очрақта, жирлек башлыгы вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирн нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарган көннен туктатыла, бу хакта Советның якындагы сессиясендә тиешле карар кабул ителә.

3. Жирлек башлыгы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы Федераль законда билгеленгән чикләнгән нтәмәгән очрақта, аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

4. Әгәр жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда жирлек Советы вәкаләтләре темамланганчы алты айдан да кимрәк вакыт эчендә туктатылса, жирлек Советы карары буенча яңа башлык сайлау нткәерелмәскә мөмкин.

44 Статья. Авыл жирлеге башкарма комитеты

1. Жирлекнең башкарма комитеты әлеге устав белгән жирлекнең жирле нтәмияттеге мәсьәләләренә хәл итн буенча нәм федераль законнар нәм Татарстан Республикасы законнары белгән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен вәкаләтләр бирелгән жирлекнең башкарма – боеру органы булып тора.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының рәсми атамасы – «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге башкарма комитеты»

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты авыл жирлеге Советына хисап тотты нәм контрольдә тотылды.

4. Авыл жирлеге башкарма комитеты нз исеме белгән мөһер, бланклар, шулай ук нзенә Граждан хәле актларын дәнләт теркәвенә алу вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән Россия Федерациясе гербы сурәте төшерелгән нтгәрәк мөһер бар.

5. Жирлекнең башкарма комитеты эшчәнлеген тәэмин итн чыгымнары жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белгән карала.

45 Статья. Жирлек башкарма комитеты структурасы

1. Башкарма комитетның структурасы жирлек башлыгы тәкъдиме буенча жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Авыл жирлеге башкарма комитеты структурасына нбәндегелер керә: Башкарма комитет житекчесе – Жирлек башлыгы, Башкарма комитет секретаре, Башкарма комитетның башка вазыйфаи затлары.

46 Статъя. Жирлек башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре Башкарма комитет тнбәндеге бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) жирлек бюджеты проекты, шулай ук жирлекнең комплекслы социаль - икътисадый нсеше программалары проектларын Советка текъдим итн өчен төзи;

2) жирлек бюджетының нтелешен теэмин ите һәм кнрсәтелгән бюджетның нтелеше турында хисап һәм жирлекнең комплекслы социаль - икътисадый нсеше программаларының нтелеше турында хисап төзи, аларны советка бирн өчен;

3) муниципаль бурыч алулар, муниципаль бурыч белән идарә итн һәм муниципаль активлар белән идарә итнне гамәлгә ашыра, муниципаль гарантияләр, бюджет кредитлары бирә;

4) жирлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик кнрсәткечләр жыюны оештыра, кнрсәтелгән мөгълматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртипте дәнләт хакимияте органнарына тапшыра;

5) жирлекнең муниципаль программаларын эшлән, аларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында карарлар кабул итн тәртибән билгели;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукий актлар нигезендә бнтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

47 Статъя. Авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль милек белән идарә итн, жирлек территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән нзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә вәкаләтләре

Авыл жирлегә башкарма комитеты муниципаль милек белән идарә итн өлкәсендә тнбәндеге вәкаләтләрен башкара:

1) жирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәте белән идарә ите, муниципаль милек объектларын төзн, сатып алу, куллану, алар белән эш итн һәм арендау мөсьәләләрен хәл ите;

2) жирлек Советы карары белән билгеләнә торган очракларда жирлек Советы килешнәнә (раславына) муниципаль милекне читләштерн, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында текъдимнәр Һезерли һәм керте;

3) муниципаль милекте булмаган предприятиеләр, оешмалар белән жирлекнең икътисадый һәм социаль нсешендә хезмәттешлек турында килешнләр төзи; жирлек территориясендә халыкка хезмәт кнрсәтн өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм ите;

4) жирлек советы билгеләгән тәртипте муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзи, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибән билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләрен һәм Предприятиеләрне нзгәртеп кору һәм бетерн мөсьәләләрен хәл ите, контракт нигезендә билгели һәм аларның житекчеләрен биләп торган вазыйфадан азат ите;

5) муниципаль заказ формалаштыра һәм урнаштыра; бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль заданиене нтәнне финанс ягыннан теэмин итнне гамәлгә ашыра; жирлекне төзекләндерн, халыкка коммуналь хезмәт кнрсәтн, социаль инфраструктура объектларын төзн һәм ремонтлау, продукция житештерн, халыкның көнкнреш һәм социаль – мәдәни

ихтыяжларын канәгәтьләндерн өчен кирәкле хезмәтләр күрсәтн, моның өчен каралган нз матди һәм финанс чараларыннан файдаланып, башка эшләр башкаруга заказ бире;

б) кече һәм урта эшкүарлыкны нстерн өчен шартлар тудыра;

7) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

48 Статья. Авыл жирлеге башкарма комитетының халыкка коммуналь-көнкреш, сәндә хезмәте күрсәтн, кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә вәкаләтләре

Авыл жирлеге башкарма комитеты халыкка коммуналь-көнкреш, сәндә хезмәте күрсәтн, кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләренә башкара:

1) жирлек чикләрендә электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итнне, шулай ук халыкны ягулык белән тәэмин итнне һәм халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәэмин итнне оештыра;

2) халыкны су белән тәэмин итнне оештыра, шул исәптән кайнар су белән тәэмин итнне, салкын су белән тәэмин итнне һәм (яки) ташландык суларны агызуны хәл итнче оешмалар нз йөкләмәләрен, йе күрсәтелгән оешмаларның нз йөкләмәләрен нтәндән баш тарткан очракта, халыкны су белән тәэмин итнне һәм (яки) ташландык суларны агызуны оештыру буенча чаралар күре;

3) жирлекнең су белән тәэмин итн һәм ташландык суларны агызу схемаларын раслый;

4) жирлек территориясен төзекләндернне (урамнарны яктырту, территорияләренә яшелләндернне, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр урнаштыруны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм карап тотуны да кертәп) оештыра;

5) жирлек халкының массакүләм ял итн өчен шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндернне оештыра;

б) жирлек халкын сәндә, жәмәгәт туклануы, көнкреш хезмәте күрсәтн хезмәтләре белән тәэмин итн өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

7) күмн урыннарын карап тоту һәм ритуаль хезмәтләр оештыра;

8) көнкреш калдыкларын һәм чнп-чар жыюны һәм чыгаруны оештыра;

9) кулланучыларның шикәятләрен карый, кулланучылар хокукларын яклау мәсьәләләре буенча аларга консультацияләр бире;

10) кулланучылар хокукларын яклауга (билгесез кулланучылар даирәсен) судларга мөрәжәгать итә.;

11) кулланучының сыйфатсыз товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтнләр), шулай ук тормыш, сәламәтлек, кулланучылар мөлкәтенә һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч булган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтнләр) кулланучысының шикәте буенча ачыкланганда, бу хакта товарларның (эшләр, хезмәтләренә) сыйфатын һәм куркынычсызлыгын тикшереп торучы федераль башкарма хакимият органнарына кичекмәстән хәбәр итә.;

12) кулланучыларның билгесез даирәсенә карата житештернче (башкаручы, сатучы, вәкаләтле оешма яки вәкаләтле индивидуаль эшкүар,

импортер) тарафыннан хокукка каршы гамәлләрне туктату турында судларга дегъвалар белдерә;

13) авыл хужалыгы житештернән нстерндә ярдәм итә, кече һәм урта эшқуарлыкны нстерн өчен шартлар тудыра;

14) торак пунктларда гражданның урамнар, мейданнары һәм башка яшәгән территорияләренә исем бирә, йортларның номерларын билгеләгән, урамнарны яктыртуны оештыру һәм урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган кнрсәткечләр куюны нз эченә ала.;

15) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

49 Статъя. Авыл жирлеге башкарма комитетының төзелеш, транспорт һәм элемтә өлкәсендә вәкаләтләре

Авыл жирлеге башкарма комитеты төзелеш, транспорт һәм элемтә өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләренә башкара:

- 1) жирлекнең генераль планы проектын эшли;
- 2) жирлекнең жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын эшли, жирлек территориясен планлаштыру буенча документлар әзерли;
- 3) жирлек территориясендә капитал төзелеш объектларын төзнә, нзгәртеп коруны тормышка ашырганда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш), объектларны файдалануга тапшыруга рәхсәт бирә.;
- 4) жирлекнең шәһәр төзелеш проектлаштыруның жирле нормативларын эшли;
- 5) Биектау муниципаль районы муниципаль берәмлегенң территориаль планлаштыру схемасы проектын, жирлекнең социаль-икътисадый нсешенә, әлегә объектларның жирлек территориясендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясавы ихтималы өлешендә, Биектау муниципаль районы муниципаль берәмлегенң территориаль планлаштыру схемасы проектын килештерә.;
- 6) жирлекнең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктурасы системаларын комплекслы нстерн программаларын эшли;
- 7) жирлек чикләрендә халыкка транспорт хезмәте кнрсәтн һәм халыкка транспорт хезмәте кнрсәтннә оештыру өчен шартлар тудыра;
- 8) почта элемтәсе оешмаларына жирлек территориясендә почта элемтәсе объектларын урнаштыруда ярдәм кнрсәтә, әлегә оешмаларның торак булмаган биналар бнлөп бирн яки почта элемтәсе бнлекчәләрен һәм башка почта элемтәсе объектларын урнаштыру өчен биналар төзн турындагы текъдимнәрен карый;
- 9) жирле почта маршрутларының тотрыклы эшен булдыруга һәм аларга ярдәм итә, почта элемтәсе операторларына билгеләнгән контроль срокларда почта жибернләрен китерндә ярдәм итә.;
- 10) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

50 Статъя. Автомобиль юлларыннан файдалану, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләре.

Авыл жирлеге башкарма комитеты автомобиль юлларыннан файдалану, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләренә башкара:

1) жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмһияткәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итнне, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм эшләвен тәмин итнне, жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле җәмһияткәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

2) җелеге объектларны проектлау нормалары, төзелеш планнары һәм генераль схемалары нигезендә жирлек юлларын каралган сервис объектлары белән тәмин итн буенча чаралар кнрә;

3) юл хәрәкәтендә катнашучыларның ихтыяжларын максималь канәгатьләндерн һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итн максатларында сервис объектларының эшен оештыра;

4) юл хәрәкәтендә катнашучыларга сервис объектларының булуы һәм якын-тирә медицина оешмаларының, элемтә оешмаларының урнашуы турында мәгълмат, шулай ук тиешле юлларда хәрәкәт итн шартлары турында мәгълмат бирә;

5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

51 Статья. Жирлек башкарма комитетының торак мөнәсәбәтләре өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты торак мөнәсәбәтләре өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләрне башкара:

1) жирлекнең муниципаль торак фонды исәбен алып бара һәм муниципаль торак контролен гамәлгә ашыра;

2) билгеләнгән төртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак гражданны исәпкә алуны алып бара;

3) торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган биналарга Россия Федерациясе Торак кодексы һәм шәһәр төзелеш эшчәнлегендәге законнар таләпләрен нтәнне исәпкә алып торак урыннарына кнчәрне гамәлгә ашыра;

4) торак биналарны нзгәртеп коруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә;

5) жирлекнең муниципаль торак фондының торак урыннарын билгеләнгән төртиптә яшәчән өчен яраксыз дип таный.;

6) Гражданны аз керемлеләр дип тану һәм аларга муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча торак урыннары бирн максатларында гаиләнең һәр җәзасына туры килә торган керем кнлән һәм гаилә җәзалары милкәндәге һәм салым салынырга тиешле мөлкәт хакын билгели;

7) жирлекнең муниципаль торак фондын карап тотуны, төзнне оештыра, торак төзелеш өчен шартлар тудыра;

8) жирлекнең муниципаль торак фондыннан социаль наем шартнамәләре буенча аз керемле гражданны билгеләнгән төртиптә торак урыннары бирә;

9) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелеләген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра, биналары муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль торак фонды булган кнпфатирлы йортларга энергетика

тикшернеп нткереине оештыра, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру турында законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм нткере;

10) коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмаларының тоташуга тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәткәнләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр тарифларны жайга сала.

11) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

52 Статья. Жир мөнәсәбәтләрен жайга салу һәм жир асты байлыкларыннан файдалану өлкәсендә авыл жирлегә башкарма комитеты вәкаләтләре

Жир мөнәсәбәтләрен жайга салу һәм жир асты байлыкларыннан файдалану өлкәсендә жирлекнең башкарма комитеты:

1) жирлекнең муниципаль милкендәге жир кишәрлекләре белән идарә итә һәм эш итә;

2) жирләрне, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрден тыш, билгеләнгән төрлөдә бер категориядән икенчесенә күчергә;

3) жирлек чикләрендә жирләрне резервлы һәм жир кишәрлекләрен жирлекнең муниципаль ихтыяжлары өчен тартып ала;

4) муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

5) Россия Федерациясә Жир кодексында каралган очракларда, жирлекнең муниципаль милкендәге жир кишәрлекләрен бирә;

6) жирлекнең генераль планы проектын һәм жирлекнең башка шәһәр төзелешә документлары проектларын Россия Федерациясенә шәһәр төзелешә кодексы нигезендә җизли һәм жирлек Советына раслауга кертә, аларның нтәләшен тәмин итә;

7) халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешлә органнарға предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның җизләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

8) муниципаль милектә булган жирләрден рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

9) гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйлә булмаган жир асты корылмаларын төзгәндә жир асты байлыкларыннан файдалануны һәм саклауны контролдә тотә;

10) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

53 Статья. Авыл жирлегә башкарма комитетының су объектларыннан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендәге вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты су объектларыннан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләренә башкара:

1) жирлекнең муниципаль милкендәге су объектларына карата Россия Федерациясә Су кодексында каралган вәкаләтләренә гамәлгә ашыра;

2) су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итә, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыра;

- 3) жирлекнең муниципаль милкендә булган су объектларыннан файдалану чикленләре турында халыкка хәбәр итә;
- 4) суның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтижеләрен бетергә чараларын гамәлгә ашыра;
- 5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

54 Статья. Жирлек башкарма комитетының халыкка социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү, Архив эше өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты халыкка социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү, Архив эше өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләргә башкара:

- 1) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, жирлек китапханәләренә китапханә фондларының сакланышын тәэмин итүне һәм туплауны оештыра;
- 2) жирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләргә белгән тәэмин итү һәм ял оештыру өчен шартлар тудыра;
- 3) жирлек милкендә булган мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләргә) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны гамәлгә ашыра;
- 4) жирле (муниципаль) өһемияткәгә мәдәни мирас объектларын дәнләт тарафыннан саклауны гамәлгә ашыра;
- 5) жирле традицион халык сәнгәтен күрсәтү өчен шартлар тудыра, жирлектә халык сәнгәтен саклап калу, торгызу һәм күрсәтүдә катнаша;
- 6) жирлек территориясендә физик культура һәм массакүләм спорт күсешә өчен шартлар тәэмин итә, жирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын күтәрүне оештыра;
- 7) жирлектә балалар һәм яшьләр белгән эшләгән чараларын оештыра һәм тормышка ашыра;
- 8) жирлекнең архив фондларын формалаштыра;
- 9) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

55 Статья. Жирлек башкарма комитетының территориаль, Гражданнар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәгә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты территориаль, Гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә тнбәндәгә вәкаләтләргә башкара:

- 1) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыра һәм тормышка ашыра;
- 2) күтәрү чаралар буенча гражданнар оборонасы, эшли һәм тормышка ашыра планнарын Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау;
- 3) жирлек халкын гражданнар оборонасы өлкәсендә өзерләгән һәм укуту уздыра;
- 4) хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижеләсендә барлыкка килгән куркынычлар турында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килгән куркынычы турында, саклау корылмалары

һәм башка гражданның оборонасы объектлары турында халыкка хәбәр итүнең муниципаль системаларын даими эзәрлек хәлендә булдыра һәм хуплай;

5) куркынычсыз районнарда халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне эвакуацияләгән буенча чаралар иткәрә;

6) сугыш вакытында оешмаларның тотрыклы эшләвен тәмин итү буенча беренчел чаралар иткәрә;

7) Гражданның оборонасы максатларында азык-төлек, медицина чаралары һәм башка чаралар запасларын булдыра һәм нә эченә ала;

8) халыкка нә вакытында хәбәр итүне, шул исәптән халыкка, хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлар турында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттен тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы турында халыкка ашыгыч хәбәр итүне тәмин итә;

9) халыкны, жирлек территориясен гадәттен тыш хәлләрдән яклау өчен кирәкле көчләр һәм чаралар эзәрләнне һәм аларны эзәрләнне, халыкны бу хәлләрдә саклану ысулларына һәм гамәлләргә өйрәтүне гамәлгә ашыра;

10) халыкка гадәттен тыш хәлләр турында мөгълмат бирүне гамәлгә ашыра;

11) халыкны һәм жирлек территориясен гадәттен тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге чараларны финанслауны гамәлгә ашыра;

12) гадәттен тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыра;

13) авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыра һәм иткәрә, шулай ук аларны уздырганда жәмгәт тәртибен хуплай; нә көчләре һәм чаралары житәрлек булмаганда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итә;

14) оешмаларның гадәттен тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвенә ярдәм итә;

15) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

56 Статъя. Авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль Янғын сагы һәм авария-коткару хезмәтләре эшчәнлегә өлкәсендә вәкаләтләре.

Авыл жирлегә башкарма комитеты муниципаль Янғын сагы һәм авария-коткару хезмәтләре эшчәнлегә өлкәсендә тнбәндәге вәкаләтләрне башкара:

1) жирлекнең торақ пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын тәмин итә;

2) ирәкле янғын сагы оештыру, шулай ук Гражданның беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын тәмин итүдә катнашуы өчен башка формаларда шартлар тудыра;

3) янғын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар, жирлек территориясен нстөрн планнары, схемалары һәм программалары нә эченә ала;

4) Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнарына янғын куркынычсызлыгы чаралары турында халыкка мөгълмат бирүдә, шул исәптән Халык жыелышларын оештыру һәм иткәрн юлы белән дә, ярдәм күрсәтә;

5) жирлек территориясендә авария-коткару хезмәтләрен һәм (яки) авария-коткару формированиеләрен булдыра, аларның эшчәнлеген оештыра һәм оештыра;

б) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

57 Статья. Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын һәм өстәмә тнләнләрән жайга салу өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә.

Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын һәм өстәмәләрән жайга салу өлкәсендә жирлекнең башкарма комитеты тнбәндәгә вәкаләтләрне башкара:

1) коммуналь комплекс оешмалары хезмәтләрән кулланучылар өчен нтемлелек билгеләгән өчен кулланыла торган критерийлар системасын билгели;

2) тарифлар һәм өстәмәләр турында мөгълнмат бастыра;

3) «коммуналь комплекс оешмалары тарифларын жайга салу нигезләрә турында» 2004 елның 30 декабрәндәгә 210-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән, коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан нтәләргә тиешле вәкаләтләр чикләрәндә карарлар кабул итә һәм кнрсәтмәләр бирә.;

4) Татарстан Республикасының жайга салу органы тарафыннан жирлек өчен билгеләнгән чик индекс нигезендә коммуналь комплекс оешмалары хезмәтләрә кнрсәтнгә тарифларга өстәмәләр билгели;

5) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләр.

58 Статья. Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрән нтән өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә.

1) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлекнең жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

2) дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

3) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәнләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

59 Статья. Оборона, мобилизацион җезрлек һәм мобилизация өлкәсендә авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрә

1) нз компетенциясе кысаларында хәрби идарә органнары белән нзара бәйләнештә тору, жирлек территориясендә оборона өлкәсендә законнарның нтәлешән тәэмин итн;

2) эшчәнлек кнрсәтелгән органнар эшчәнлегә белән бәйле булган башкарма комитетның һәм оешмаларның мобилизацион җезрлегән һәм мобилизацияләннән оештыру, тәэмин итн һәм аңа җитәкчелек итн.

Статья 60. Жирлек башкарма комитетының башка вәкаләтләрә.

1. Жирлек башкарма комитеты тнбәндәгә башка вәкаләтләрне башкара:

1) жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләрә булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, «Федераль милектә булган су объектларында ясалма жир кишәрлекләрә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына нзгәрешләр кертн хакында» 2011 елның 19 июлендәгә 246-ФЗ

номерлы Федераль закон нигезенде ясалма жир кишерлеге төзн турында шартнаме төзн хокукына ачык аукцион нткернне теэмн ите.;

2) жирлек башлыгы эшченлеген оештыру, хокукый, мегълнмати, матди-техник һәм башка яктан теэмн итнне гамелге ашыра;

3) жирлекнең архив фондларын формалаштыруны теэмн ите;

4) жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелерен хел итн максатларында, елеге Уставның 8 статьясындагы 1 өлешенең 4, 6 һәм 9 пунктларында каралган гражданнырны жирлек өчен еһемиятле булган эшлерне (шул исептен дежурлыкларны) ирекле нигезде башкаруга желеп итн турында Карар кабул ите һәм аларны нткернне оештыра.;

5) муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару, жирле еһемияттеге месъелелер буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышу, муниципаль беремлек халкына муниципаль беремлекнең социаль-икътисадый һәм медени нсеше, аның ижтимагый инфраструктурасын нстерн һәм башка ресми мегълнматны житкерн өчен массакнлем мегълнмат чарасын гамелге куя;

6) федераль законнар нигезенде халыкара һәм тышкы икътисадый элементлерне гамелге ашыра;

7) жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелере буенча, законнар, елеге Устав, жирлек Советы карарлары белен жирлек Советы яисе башка жирле нзидаре органнары векалетлереннен тыш, башка векалетлерне гамелге ашыра.

2. Башкарма комитет жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелерене кертелмеген месъелелерне хел итн буенча тнбендеге векалетлерне гамелге ашыра:

1) жирлек музейлары төзи;

2) жирлекте нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамеллер кыла;

3) опека һәм попечительлек эшченлеген тормышка ашыруда катнаша;

4) жирлек территориясенде жирле милли-медени мохтариятлернен хокукларын гамелге ашыру белен бейле эшченлекне гамелге ашыру өчен шартлар тудыра;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-медени нсешене һәм жирлек территориясенде миллетара мөнәсебетлер өлкесендеге чараларны тормышка ашыруга ярдем ите;

6) жирлек территориясенде урнашкан муниципаль предприятиелерне һәм учреждениелерне мобилизацион езерлен чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;

7) муниципаль Янғын сагы булдыра;

8) туризмны нстерн өчен шартлар тудыра;

9) кеше хокукларын теэмн итнге жемегать контролен һәм межбнри тоту урыннарында булган затларга ярдем кнрсете.

10) «Россия Федерациясенде инвалидларны социаль яклау турында»1995 елның 24 ноябрндеге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде инвалидларның ижтимагый берлешмелерене, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берлешмелере тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдем кнрсете.; 11) федераль законнарда билгеленген тертипте һәм шартларда

оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләнгән һәм үзгәрүчән оештыру өчен шартлар тудыра.

61 Статъя. Муниципаль контроль

1. Жирлекнең жирле нзидарә органнары жирлекнең жирле еһәмияттәге мәсьәләләре буенча кабул ителгән муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләрнең һәләшән, е тиешле контроль төрләре федераль законнар белән жирлекнең жирле нзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән очракта, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән таләпләрнең һәләшән муниципаль контрольне оештыралар һәм гамәлгә ашыралар. Жирлекнең «дәһләт контролен (күзәтчеләген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкүарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле нзидарә органы булып жирлекнең башкарма комитеты тора. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган буларак, жирлек башкарма комитетының функцияләре, эшчәнлек төртибе, вазыйфай затлар исемлегә, аларның вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

2. Муниципаль контроль өлкәсендә авыл жирлегә башкарма комитеты вәкаләтләренә керә:

1) жирлек территориясендә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) жирлекнең жирле нзидарә органнарына бирелгән региональ дәһләт контролен (күзәтчеләген) оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләп. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләп һәм кабул итп Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән төртиптә гамәлгә ашырыла;

4) федераль законнарда, законнарда һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.

3. Тиешле эшчәнлек өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру төртибе, гамәлдәге законнар нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

62 Статъя. Жирле нзидарә органнары-юридик затлар

1. Жирлек советына һәм Башкарма комитетына юридик зат хокуклары бирелә, идарә итп функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзелә торган муниципаль казна учреждениеләре булып тора һәм законнар нигезендә юридик затлар сыйфатында дәһләт төркевә узарга тиеш.

2. Жирлек советы һәм Башкарма комитеты, юридик затлар буларак, елегә төр оешмалар өчен Гомуми нигезләмәләр нигезендә, Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә, казна учреждениеләренә карата эш ителә.

3. Жирлекнең жирле нзидарә органнарын юридик затлар буларак дәһләт төркевенә алу өчен жирлекнең тиешле жирле нзидарә органын юридик зат хокуклары белән төзн турында Устав һәм карар нигез булып тора.

4. Юридик затлар сыйфатында органнарны дөңләт теркөвенә алу өчен нигез булып, тиешле органы муниципаль казна учреждениесе рәвешендә гамәлгә кую турында Совет карары һәм жирлек башлыгы тәкъдиме буенча Совет тарафыннан аны раслау тора.

ГЛАВА V. БАШКА ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ЖИРЛЕ НЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫҢ НЗАРА ХЕЗМӘТТӨШЛЕГЕ

63 Статья. Жирлек Советы, жирлек башлыгы, авыл жирлеге башкарма комитеты һәм башка жирле нзидарә органнарының нзара хезмәттөшлеге нигезләре.

1. Өлеге Уставта билгеленгән вәкаләтләренә бәйләшпә нигезендә жирлек Советы, жирлек башлыгы һәм жирлек башкарма комитеты нз вәкаләтләрен мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

2. Жирлек советы һәм авыл жирлеге башкарма комитеты, жирлекнең икътисади һәм социаль нсәшә процесслары белән нәтижәле идарә итпә максатыннан, законнарда, өлеге Уставта билгеленгән формаларда, халык мәнфәгатьләрендә хезмәттөшлек итәргә тиеш.

3. Жирлек советы һәм авыл жирлеге башкарма комитеты бер-берсенә кабул ителгән норматив-хокукый актларны кул куйган көннән жиде көн эчендә жиберелер.

4. Жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты житекчесе буларак, жирлек Советының, авыл жирлеге советының хокукый актларын кабул итпә, гамәлден чыгару, нзгәртпә турындагы тәкъдим белән жирлек Советына мөрәжәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларга суд төртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Башка жирле нзидарә органнарының нзара хезмәттөшлеге төртибе жирлек Советы тарафыннан билгеленергә мөмкин.

64 Статья. Жирле нзидарә органнары арасында бөхәсләрне хәл итпә.

Жирлекнең жирле нзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча бөхәсләр килештерпә процедураларын нткәртпә юлы белән йә суд төртибендә хәл ителә.

ГЛАВА VI. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

65 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу
Жирлектә муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне, муниципаль хезмәткәренә статусын билгеләп, муниципаль хезмәт нтпә шартлары һәм төртибе дә кертәп, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турында 2013 елның 25 июнендәгә 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы, жирлек Советы тарафыннан расланган Муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә һәм жирлекнең муниципаль хокукый актлары белән гамәлгә ашырыла.

ГЛАВА VII. САЙЛАУ КОМИССИЯСЕ

66 Статья. Жирлекнең сайлау комиссиясе.

1. Жирлекнең сайлау комиссиясе муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, депутат, жирле нзидаренең сайланулы органы җеҗзасы, жирле нзидаренең сайланулы вазыйфай затын чакыртып алу буенча тавыш бирне, муниципаль жирлек чиклерен нзгертн җеҗелелере буенча тавыш бирне, муниципаль жирлекне нзгерттеп коруны оештыра.

2. Жирлекнең сайлау комиссиясе жирле нзидаре органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

3. Жирлекнең сайлау комиссиясе федераль законнарда, Татарстан Республикасы Сайлау Кодексында билгеленген тертипте жирлек Советы тарафыннан төзелге.

4. Жирлек сайлау комиссиясенен векалетлере вакыты биш ел тешикл ите.

5. Жирлекнең сайлау комиссиясе хелиткеч тавыш бирн хокукы белен б җеҗзадан тора.

6. Жирлек сайлау комиссиясе эшченлеген финанс ягынан теэмин итн жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезенде аерым юл белен кнзде тотыла.

7. Жирлекнең сайлау комиссиясе векалетлере, аның эшченлеге тертибе һем гарантиялере федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, җелеге Устав, жирлек Советы тарафыннан расланган сайлау комиссиясе турында Нигезлеме белен жайга салына. Жирлек Советы мөреҗегате нигезенде кабул ителген Татарстан Республикасы Нзек сайлау комиссиясе карары буенча жирлек сайлау комиссиясенен векалетлере территориаль сайлау комиссиясене йөклене ала.

ГЛАВА VIII. СОЦИАЛЬ НЕМ БАШКА ГАРАНТИЯЛЕР, БИРЕЛЕ ТОРГАН ЖИРЛЕК БАШЛЫГЫНА НЕМ БАШКА ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРГА ЖИРЛЕК

67 Статья. Жирлек башлығына һем жирлекнең башка вазыйфай затларына биреле торган социаль һем башка гарантияләр.

Жирлек башлығы һем жирлекнең башка вазыйфай затлары эшченлегенен социаль һем башка гарантиялере «Татарстан Республикасында муниципаль беремлекнең векиллекле органы депутаты, жирле нзидаренең сайланулы вазыйфай заты векалетлерен гамелге ашыру гарантиялере турында» 2009 елның 12 февралендеге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һем жирлек Советы карарлары нигезенде билгеленге.

68 Статья. Жирлек Советы депутаты, башка вазыйфай затлар эшченлегенен социаль һем башка гарантиялере.

1. Азат ителмеген нигезде эшленче жирлек Советы депутатына, жирлек Советы һем аның органнары утырышларында катнашкан, жирлек Советы йөклемелерен нтеген вакытта, гамелдеге законнарда каралган акчКазаклар компенсация һем башка тнленлер тнлене.

2. Нз векалетлерен бушатылмаган нигезде башкаручы авыл жирлеге башлығы урынбасарына, җелеге Уставта каралган очракларда, жирлек башлығы

вазыйфаларын башкарганда, жирлек башлыгының айлык акчКазаклара бнлектеренең 90% ы кнлемеңде тнлене.

ГЛАВА IX. ОРГАННАР Н'ЕМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ ЖИРЛЕКНЕҢ ЖИРЛЕ НЗИДАРЕ ОРГАННАРЫ

69 Статья. Жирле нзидаре органнарының н'ем вазыйфаи затларының жаваплылыгы.

Жирлекнең жирле нзидаре органнары н'ем вазыйфаи затлары законнар нигезенде жирлек халкы, д'енл'ет, физик н'ем юридик затлар алдында жаваплы.

70 Статья. Жирлек Советы депутатларының жирлек халкы алдында жаваплылыгы.

1. Жирлек Советы депутатларының, шул ис'ептен авыл жирлеге башлыкларының, жирлек халкы алдында жаваплылыгы, аны сайлаган кешелернең ышанычы югалту н'етиж'есенде барлыкка киле. 2. Жирлек халкының ышанычын югалткан жирлек Советы депутаты, шул ис'ептен жирлек башлыгы, 'елеге Уставта каралган нигезлер буенча н'ем т'ертипте чакыртып алынырга м'омкин.

71 Статья. Жирлекнең жирле нзидаре органнарының н'ем вазыйфаи затларының д'енл'ет алдында жаваплылыгы

1. Федераль законнар нигезенде авыл жирлеге Советының, авыл жирлеге башлыгының жаваплылыгы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, 'елеге Устав, шулай ук жирлекнең жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым д'енл'ет в'екал'етлерен тиешенче башкармаган очракта, тиешле суд карары нигезенде башкарыла.

2. Авыл жирлеге Советының нигезлере н'ем т'ертибе «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белген билгелене.

72 Статья. Ышаныч югалуга б'ейле р'евеште затларны, муниципаль вазыйфаларны эшт'ен азат итн (вазыйфадан азат итн).

1. Федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган т'ертипте муниципаль вазыйфа биленче зат, ышаныч югалуга б'ейле р'евеште, эшт'ен азат ителерге (вазыйфадан азат ителерге) тиеш:

1) м'енф'егатьлер конфликтын булдырмау н'ем (яки) жайга салу буенча зат тарафыннан чаралар кнрн, аны яклавы ул булган;

2) зат тарафыннан нз керемн'ере, м'өлк'ете н'ем м'өлк'ети характердагы й'оклем'елере турында, шулай ук хатынының (иренең) н'ем балиг'ь булмаган балаларының керемн'ере, м'өлк'ете н'ем м'өлк'ети характердагы й'оклем'елере

турында мөгълнмат бирн яисе белге торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мөгълнмат бирн турында;

3) затның, Федераль законда билгеленген очрактардан тыш, коммерция оешмасы белген идаре итн органы эшченлегенде тнленле нигезде катнашуы;

4) зат тарафыннан эшкуарлык эшченлеген гамелге ашыру;

5) затның, егер Россия Федерациясенен халыкара шартнамесенде яисе Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идаре органнары, попечительлек яки Кнзетчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясенде эш итнче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бнлекчелере составына керне.

2. Нзене буйсынган затның мөнфегатьлер конфликтына китере яки китере ала торган шехси кызыксынуы барлыкка килне турында мөгълнм булган муниципаль вазыйфаны билеп торучы зат тарафыннан нзене буйсынган зат тарафыннан мөнфегатьлер конфликтын булдырмау һәм (яки) жайга салу чаралары кабул ителген очракта да, ышаныч югалуга бейле ревеште эштен азат ителерге (вазыйфадан азат ителерге) тиеш.

Статья 73. Жирлек башлыгының отставкага китне

1. Совет «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезенде, жирлек башлыгын жирлек Советы депутатлары инициативасы буенча яки Татарстан Республикасы Президенты инициативасы белген "Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон белген билгеленген тертипте һәм нигезлер буенча отставкага жиберерге хокуклы.

2. Жирлек башлыгын отставкага жиберн өчен нигез булып тора:

1) «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешенен 2 һәм 3 пунктларында каралган нетижелерге китерген жирлек башлыгының карарлары, гамеллере (гамел кылмавы) ;

2) жирлекнең жирле еһемияттеге месъелелерне хел итн, «Россия Федерациясенде жирле нзидаре оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда, еlege Уставта каралган векалетлерне гамелге ашыру буенча өч һәм аннан да кнбрек ай девамында жирлекнең жирле нзидаре органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белген тапшырылган аерым денлет векалетлерен гамелге ашыруны теэмин итн буенча вазыйфаларны һәм (яисе) вазыйфаларны өч ай девамында нтеменг.;

3) жирлек башлыгы эшченлегенен Совет тарафыннан аның Совет алдында еллык хисабы нетижелере буенча канегатьленмеслек бейленне, еlege ике тапкыр реттен;

4) «коррупцияге каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрндеге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеленген чикленлерне һәм тыюларны һәм бурычларны нтеменг.

5) раса, милләт, тел, дин һәм башка шартларга, раса, милли, тел яки дини билгелер буенча хокукларны һәм дискриминацияне чикләгән һәм дискриминацияләнгәнне, әгәр бу милләтара һәм конфессияара татулыкны бозуга китерә һәм милләтара (этникара) һәм конфессияара конфликтлар барлыкка килгәнчә ярдәм итә.

3. Совет депутатларының жирлек башлыгын отставкага җибәрү турындагы, Совет депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлешен күрсәткән инициативасы советка кертелә торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән мөрәҗәгать жирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Совет карары проекты белән бергә кертелә. Әлеге инициативаны авыл жирлеген башлыгы һәм Татарстан Республикасы Президентына тәкъдим итү турында әлеге мөрәҗәгатьне советка кертү көннән соң килгәнчә көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Жирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Совет депутатлары инициативасын карау Татарстан Республикасы Президенты фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5. Жирлек башлыкларын отставкага җибәрү турында Совет депутатлары инициативасын караганда, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле нәзидәрә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрне жирле нәзидәрә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруны тәэмин итүгә кагылышлы мәсьәләләрне һәм (яисә) жирлек башлыгының «Россия Федерациясендә жирле нәзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешен 2 һәм 3 пунктларында каралган нәтиҗәләргә китергән карарларны, гамәлләрне (гамәл кылмау) гамәлгә ашыруны тәэмин итүгә кагылышлы мәсьәләләрне карау күздә тотылган очракта, жирлек башлыгын отставкага җибәрү турында карар бары тик Татарстан Республикасы Президенты ризалыгы белән генә кабул ителергә мөмкин.

6. Татарстан Республикасы Президентының отставкага җибәрү турындагы инициативасы, Советның тиешле карары проекты белән бергә, жирлек Советына кертелә торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Әлеге инициативаны авыл жирлеген башлыгына тәкъдим итү турында әлеге мөрәҗәгатьне советка керткән көннән соң килгәнчә көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

7. Жирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президенты инициативасын карау тиешле мөрәҗәгать келгән көннән бер ай эчендә Совет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Жирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Совет карары, Әгәр аның өчен Совет депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

9. Жирлек башлыгын отставкага җибәрү турындагы карар жирлек Советы депутаты, Совет сессиясендә рәислек итүгә тарафыннан имзалана.

10. Авыл жирлеген башлыгын отставкага җибәрү турында жирлек Советы тарафыннан карар кабул ителгәндә һәм кабул ителгәндә, алар белән тәэмин ителергә тиеш:

1) Советның тиешле утырышын уздыру датасы һәм урыны турында аларга алдан хәбәрнамә алу, шулай ук Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы

Президенты мөрәҗәгатә һәм аны отставкага жиберн турында Совет карары проекты белән танышу.;

2) аңа отставкага жиберн өчен нигез буларак текъдим ителге торган хәлләргә карата Совет депутатларына аңлатма бирн мөмкинлеге бирн.

11. Өгәр жирик башлығы Советның отставкага жиберн турындагы карары белән килешмәсә, ул нзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итергә хокуклы.

12. Советның отставкага жиберн турындагы карары кабул ителгән көннән биш көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш. Өгәр жирик башлығы аны отставкага жиберн мәсьәләсә буенча нзенең аерым фикерен язма рәвештә белдерсә, ул Советның күрсәтелгән карары белән бер нк вакытта басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

13. Совет депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президентының жирик башлығын отставкага жиберн турындагы инициативасы Совет тарафыннан кире кагылган очракта, жирик башлығын отставкага жиберн турындагы мәсьәлә совет утырышы уздырылган көннән ике айдан да соңга калмыйча совет каравына чыгарылырга мөмкин.

14. Совет тарафыннан аны отставкага жиберн турында Карар кабул ителгән жирик башлығы өлегә карарның рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн эчендә судка шикаять бирн турында гариза белән мөрәҗәгать итергә хокуклы.

74 Статья. Физик һәм юридик затлар алдында жирик нзидарә органнарының һәм жирик нзидарә вазыйфаи затларының жаваплылығы.

Физик һәм юридик затлар каршында жирик нзидарә органнарының һәм жирик нзидарәнең вазыйфаи затларының жаваплылығы федераль законнарда билгеленгән тертиптә башкарыла.

75 Статья. Жирик нзидарә органнары һәм жирик нзидарә органнарының вазыйфаи затлары эшчәнлеген контрольдә тоту.

Жирик нзидарә органнары һәм жирик нзидарәнең өлегә Устав нигезендә контроль функцияләр бирелгән вазыйфаи затлары жирик нзидарә органнары һәм жирик нзидарәнең вазыйфаи затлары эшчәнлегенә өлегә Уставка һәм Советның аның нигезендә кабул ителгән карарларына туры килгән тикшереп торалар.

ГЛАВА X. ЖИРИКНЕНҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

Статья 76. Жирикнен муниципаль хокукий актлары системасы

1. Жирикнен муниципаль хокукий актлары системасына керә:

1) жирик уставы, жирик референдумда (гражданныр жыенында) кабул ителгән хокукий актлар;

2) жирик Советының норматив һәм башка хокукий актлары;

3) өлегә Уставта каралган жирик башлығының, Башкарма комитетның һәм башка органнарының, жирик нзидарәнең вазыйфаи затларының норматив һәм башка хокукий актлары. Хокукий актлар норматив хокукий яисә норматив булмаган хокукий актлар булып торырга мөмкин һәм рәсми документ белән рәсмиләштерелә. Норматив хокукий акт астында билгеленгән тертиптә жирик нзидарә органы яисә жирик нзидарә вазыйфаи заты тарафыннан бастырып

чыгарылган, билгесез затлар даиресе өчен мөжбүри булган, кнп тапкыр куллануга исепленген һәм актта каралган конкрет хокукый мөнәсәбәтләр барлыкка килгәчә туктатылуга карамастан, гамәлдә булган хокукый нормаларны (төртип кагыйдәләрен) билгели торган акт аңлашыла.

Статья 77. Муниципаль хокукый актларны үзәрлән

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары жирлекнең жирле нзидарә органына, жирлек башлыгы, Совет депутатлары, Биектау районы прокуроры, территориаль ижтимагый нзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре компетенциясенә керә.

2. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертн төртибе, аларга кушып бирелә торган документлар исемлеге һәм рәвешә жирле нзидарә органнарының норматив хокукый актлары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан билгеләнә, аларга карап тикшернгә чәлеге проектлар кертелә.

Статья 78. Муниципаль хокукый актларны юкка чыгару һәм аларның гамәлдә булуын туктатып тору

1. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәле тиешлә муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан, мондый органнар яисә тиешлә вазыйфалар юкка чыгарылган очракта, яисә кнрсәтелгән органнарының яисә вазыйфаи затларның - жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи затларының вәкаләтләре исемлеге нзгәртеләргә мөмкин, яисә муниципаль хокукый актның гамәлдә булуын туктатып тору яисә туктатып тору вакытына тиешлә муниципаль хокукый актны кабул итн (бастырып чыгару) кертелгән жирле нзидарә органнары яисә жирле нзидарә; е жирле нзидарә органнарының федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга салучы өләшендә-Россия Федерациясә дәнләт хакимиятенәң вәкаләтлә органы (Татарстан Республикасы дәнләт хакимиятенәң вәкаләтлә органы).

Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы, Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясә Президенты каршындагы вәкаләтлә вәкиленә Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясә законнары нигезендә бирелгән тиешлә кнрсәтмәне алган очракта, жирле нзидарә органы яисә жирле нзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кичекмәстән туктатыла. Бирелгән кнрсәтмәнең нтәләшә турында жирлекнең жирле нзидарә вазыйфаи затлары Россия Федерациясә Президенты каршындагы эшмәкәрләренәң хокукларын яклау буенча вәкаләтлә вәкилгә - өч көн, е жирлек Советына алар карар кабул иткән көннән өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиешләр.

2. Муниципаль берәмлек статусын билгелгән турында Татарстан Республикасының яңа законы нз көчәнә кәргәнчә гамәлдә тнәл дип тану чәлеге муниципаль берәмлекнең суд карары законлы көчәнә кәргәнчә кабул ителгән муниципаль хокукый актларының суд төртибендә гамәлдә булмавын тану яисә чәлеге муниципаль хокукый актларны юкка чыгару өчен нигез була алмый.

Статья 79. Уставны кабул итн,

Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн

1. Устав Совет тарафыннан кабул ителѣ.

2. Устав проекты, Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында муниципаль хокукый акт проекты, Уставны кабул итн, Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турындагы мѣсьѣлене караганчыга кадер 30 кѳннѣн дѣ соңга калмыйча, Устав проекты, кнрсѣтелгѣн муниципаль хокукый акт проекты буенча тѣкѣдимнѣрне исѣпкѣ алу тѣртибен, шулай ук гражданнырның аның фикер алышуында катнашу тѣртибен бер нк вакытта бастырып чыгару (халыкка житкерн) белѣн рѣсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергѣ) тиеш.

Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тѣкѣдимнѣрне исѣпкѣ алу тѣртибен, шулай ук Уставны Россия Федерациясе Конституциясенѣ, федераль законнарга туры китерн максатларында нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертелгѣн очракта, гражданнырның аның фикер алышуында катнашу тѣртибен рѣсми бастырып чыгару (халыкка житкерн) талѣп ителми.

3. Устав, муниципаль хокукый акт Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында Совет депутатларының билгелѣнгѣн саныннан ѳчтѣн икесе кнпчелек тавыш белѣн кабул ителѣ. Уставны, муниципаль хокукый акты кабул иткѣндѣ жирлек башлыгы Уставына нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында жирлек Советы депутаты тавышы буларак исѣпкѣ алына.

4. Устав, муниципаль хокукый акт Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында муниципаль хокукый акт «муниципаль берѣмлеклѣр уставларын дѣнлѣт теркѣвенѣ алу турында» 2005 елның 21 июлендѣге 97-ФЗ номерлы Федераль закон белѣн билгелѣнгѣн тѣртиптѣ муниципаль берѣмлеклѣр уставларын теркѣн ѳлкѣсендѣ башкарма хакимиятнѣң федераль органының территориаль органында дѣнлѣт теркѣвенѣ алынырга тиеш.

5. Устав, Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында муниципаль хокукый акт дѣнлѣт теркѣвенѣ алынганнан соң рѣсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергѣ) тиеш нѣм алар рѣсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгѣннѣн) нз кѳченѣ керѣ. Жирлек башлыгы теркѣлгѣн Уставны, Уставка нзгѣрешлѣр нѣм ѳстѣмѣлѣр кертн турында муниципаль хокукый акты муниципаль берѣмлеклѣр уставларын теркѣн ѳлкѣсендѣ федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан кергѣн кѳннѣн жиде кѳн эчендѣ бастырып чыгарырга (халыкка житкерергѣ) бурычлы.

Статья 80. Жирле референдумда кабул ителгѣн карарлар

1. Жирле референдумда кабул ителгѣн карар гомуми мѣжбнри булып тора нѣм дѣнлѣт хакимиятенѣн яисѣ жирле нзидарѣненѣн нинди дѣ булса органнары (вазыѣфаи затлары) тарафыннан ѳстѣмѣ рѣвештѣ раслауга мохтаж тнтел.

2. Жирле референдумда кабул ителгѣн карар жирлекнѣң бѳтен территориясендѣ гамѣлдѣ була нѣм яна жирле референдумда карар кабул итн юлы белѣн генѣ, ѣмма ул кабул ителгѣннѣн соң ике елдан да иртѣрек булмаган очракта, яисѣ суд тѣртибендѣ гамѣлдѣ тнтел дип танылырга мѳмкин.

3. Жирле референдумда кабул ителгѣн карар жирлек Советында теркѣлѣ.

4. Жирле референдумда кабул ителгѣн карарны гамѣлгѣ ашыру ѳчен ѣлеге мѣсьѣлѣ нз векалетенѣ кергѣн жирле нзидарѣ органы, норматив хокукый акт чыгару талѣп ителѣ икѣн, жирле референдумда кабул ителгѣн карар нз кѳченѣ

көргөн көннен 15 көн эченде мондый актны өзгөргөн вакытын билгелерге тиеш. Кнрсетелген срок өч айдан да артмаска тиеш.

5. Муниципаль хокукий актның халыкка турыдан-туры ихтыяр белдерн юлы белген кабул ителген карарны гамелге ашыру өчен кирекле булу вакытын бозу жирлек башлыгын чакыртып алу яисе Совет векалетлерен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

81 Статъя. Жирлек советының хокукий актлары.

1. Совет федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, элеге устав белген аның компетенциясенө кертелген мөсьелелер буенча жирлек территориясенде нтөн өчен мөжбүри булган кагыйделерне, жирлек башлыгын отставкага жибөрн турында Карар кабул итө, шулай ук Совет эшченлеген оештыру мөсьелелере буенча һөм федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, элеге устав белген аның компетенциясенө кертелген башка мөсьелелер буенча карарлар кабул итө.

2. Советның хокукий актлары Совет Регламенты нигезенде аның сессиялеренде кабул ителө.

3. Өгөр Совет уставы яки регламентында башкасы каралмаган булса, Совет депутатлары саныннан яртысыннан артыгы аның өчен тавыш бирсө, Советның хокукий акты кабул ителген дип санала. Совет карарлары, өгөр «Россия Федерациясенде жирле нзидарө оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрндеге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкача билгеленмөгөн булса, жирлек территориясенде нтелерге тиешле кагыйделерне билгели торган карарлар Совет депутатларының билгеленген саныннан кнпчелек тавыш белген кабул ителө.

Хөлиткеч тавыш хокукына ия авыл жирлеге башлыгы тавышы совет карарларын кабул иткөнде Совет депутаты тавышы буларак исөпкө алына

4. Советның хокукий актлары, өгөр жирлек Советының иң хокукий актта башкача билгеленмөгөн булса, Россия Федерациясе Салым кодексы нигезенде нз көченө керө торган салымнар һөм жөемнар турындагы норматив хокукий актларыннан тыш, кул куелган көннен нз көченө керө. Көше һөм граждан хокукларына, иреклеренө һөм бурычларына кагылышлы муниципаль хокукий актлар аларны рөсми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгеннен) соң нз көченө керө.

5. Совет тарафыннан кабул ителген норматив хокукий акт 10 көн эченде кул кую һөм халыкка житкерн өчен жирлек башлыгына жибөрелө. Жирлек башлыгы Совет кабул иткөн норматив хокукий актны кире кагарга хокуклы. Бу очракта кнрсетелген норматив хокукий акт 10 көн эченде кире кагуның делилленген нигезленне йө аңа нзгөрешлөр һөм өстөмелер кертн турында текьдимнөр белген советка кире кайта. Өгөр жирлек башлыгы норматив хокукий актны кире какса, ул яңадан Совет тарафыннан карала. Өгөр кнрсетелген норматив хокукий акт кабат караганда, Совет депутатлары саныннан кименде өчтөн икесенө кнпчелек очракта элек кабул ителген редакциясенде хупланса, ул жиде көн эченде жирлек башлыгы тарафыннан имзаланырга һөм халыкка житкерелерге тиеш.

6. Совет карарында аны тормышка ашыру өчен кирекле финанс, матди-техник һөм башка ресурсларга кнрсөтмө булырга тиеш. 7. Советның жирле

салымнарны һәм җыемнарны билгелен, нзгертн һәм юкка чыгаруны, жирлек бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамелге ашыруны кнзде тоткан норматив-хокукый актлары жирлек башлыгы инициативасы яисе жирлек башлыгы бейлемесе булганда гына совет каравына кертелерге мөмкин.

Статья 82. Жирлек башлыгының хокукый актлары

Жирлек башлыгы нз викалетлере чиклеренде законнар һәм Устав нигезенде хокукый актлар чыгара.

Жирлек башлыгы Совет рөисе викалетлерен башкарганда совет эшченлеген оештыру мәсьелелере буенча карарлар һәм кнрсетмелер рөешенде хокукый актлар чыгара.

Статья 83. Авыл жирлеге башкарма комитетының хокукый актлары

1. Федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, елеге Устав, авыл жирлеге Советының норматив хокукый актлары белен билгеленген викалетлере чиклеренде жирлекнең жирле еһемияттеге мәсьелелере буенча башкарма комитет карарларын, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белен жирле нзидаре органнарына тапшырылган аерым дөнлет викалетлерен гамелге ашыруга бейле мәсьелелер буенча карарлар, шулай ук Башкарма комитетның авыл жирлеге башкарма комитеты эшен оештыру мәсьелелере буенча боерыкларын чыгара.

2. Башкарма комитет карарлары һәм боерыклары, егер башка тертип законнарда, елеге Уставта яисе карар (кнрсетме) белен билгеленмеген булса, кул куелган көннен нз көчене керө.

Статья 84. Муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерн) һәм аларның нз көчене керне тертибе.

1. Жирлек Советы карарлары жирлек башлыгы кул куйганнан соң 10 көн узгач нз көчене керө, егер башкасы карар белен билгеленмеген булса.

2. Жирле салымнар һәм җыемнарны билгелен яисе юкка чыгару, аларны тнлен тертибене нзгерешлер кертн турында Совет карары рөсми басылып чыккан көннен бер ай узгач һәм чираттагы салым чорының 1 числосыннан да иртерек тнтел, Россия Федерациясе Салым кодексында каралган очрактардан тыш, нз көчене керө.

Тарифлар (өстемелер) билгелен турында муниципаль хокукый актлар аларны билгелегеннен соң бер календарь айдан да соңга калмыйча нз көчене керө ала. Жирлек советының елеге Уставны кабул итн яки елеге Уставка нзгерешлер кертн турындагы карарлары Федераль законда, елеге Уставта билгеленген тертипте нз көчене керө.

3. Жирлек башлыгының, Жирле нзидаренен башка вазыйфаи затларының хокукый актлары, егер актларда башкасы билгеленмеген булса, аларга кул куелган көннен нз көчене керө.

4. Кеше һәм гражднн хокукларына, иреклерене һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар аларны рөсми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгеннен) соң нз көчене керө.

5. Һер муниципаль хокукый актта аның реквизиитлары: аның исеме, имзасы (жирлек Советы тарафыннан кабул ителген хокукый актлар өчен - шулай ук

жирлек Советы кабул иткән датага), теркән номеры, хокукый актка кул куйган вазыйфай затның исеме, мөһере булырга тиеш.

6. Жирлек бюджеты турында, аның нәтелеше турында хисап, жирле салымнар һәм җыемнар билгелән турында, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукый актлар, муниципаль норматив хокукый актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән белешмеләре булган аерым нигезләмелереннән тыш, аларга кул куелган көннән алып жиде көн эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

7. Муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирн, чикләргә нзгертн, жирлекне нзгертн, жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мәсьәләсә буенча норматив хокукый актлар һәм законнар нигезендә башка актлар мөҗбүри басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

8. Законнар яисә җелеге Устав нигезендә мөҗбүри булмаган рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерн) мөҗбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны чыгарган органнар яисә жирле нзидарә вазыйфай затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) мөмкин.

9. Бастырып чыгарганда (халыкка җиткергәндә) муниципаль хокукый актның реквизитлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерн) юлы белән гамәлгә ашырыла:

- хокукый акт текстын жирлекнең жирле нзидарә органнары гамәлгә куйган басма МАССАКНЛӨМ мөгълнмат чараларында яисә жирлек территориясендә таратыла торган бнтен массакнлөм мөгълнмат чараларында бастырып чыгару.

Хокукый акт текстын башка массакнлөм мөгълнмат чараларында бастырганда җелеге басылуның рәсми булуы турында билгә булырга тиеш;

- хокукый акт текстын авыл жирлегә территориясендә махсус мөгълнмат стендларында урнаштыру.

Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итергә тиеш;

- хокукый акт текстын Татарстан Республикасы хокукый мөгълнмат рәсми порталында тнбәндәге адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru>.

хокукый акт текстын яки хокукый акт проекты Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында «Интернет» мөгълнмат-телекоммуникация челтәрендә тнбәндәге адрес буенча урнаштыру : vysokaugora.tatarstan.ru;

9. Муниципаль хокукый актны бастырып чыгарганда (халыкка җиткергәндә) массакнлөм мөгълнмат чарасының чыгу датасы яки тиешле актны халыкка җиткерн датасы турында белешмеләр күрсәтелергә тиеш, алар актны җибәрә башлау (тарату) датасына яки аны мөгълнмат стендында урнаштыру датасына туры килергә тиеш.

10. Муниципаль норматив хокукый актлар, шул исәптән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән, жирле референдумда (гражданнар җыенында)

кабул ителгән карарлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы Законнда билгеленгән тәртиптә Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

ГЛАВА XI. ЖИРЛЕКНЕҢ ИКЪТИСАДИ НИГЕЗЕ

Статья 85. Жирлекнең муниципаль мөлкәте.

1. Жирлекнең икътисади нигезен муниципаль милектәге милек, жирлек бюджеты акчалары, шулай ук жирлекнең милек хокуклары тәшкит итә. 2. Жирлек милкендә булырга мөмкин: 1) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеленгән жирле җәмһияттәге мөһәмәтләргә хәл итн өчен билгеленгән мөлкәт.;

2) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеленгән очракларда жирлекнең жирле нзидарә органнарына тапшырылган аерым дәнләт вәкаләтләргән гамәлгә ашыру өчен билгеленгән мөлкәт, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле нзидарә органнарының аерым вәкаләтләргән гамәлгә ашыру өчен бирелгән мөлкәт.;

3) Советның норматив хокукый актлары нигезендә жирле нзидарә органнары һәм жирле нзидарә органнары вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм жирлек учреждениеләре хезмәткәрләре эшчәнлеген тәмин итн өчен билгеленгән мөлкәт.;

4) имущество, необходимое для решения вопросов, право решения, которых предоставлено органам местного самоуправления поселения федеральными законами и которые не отнесены к вопросам местного значения поселения;

5) «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 3 өлешендә жирлекнең жирле җәмһияттәге мөһәмәтләргән хәл итн өчен билгеленгән мөлкәт, шулай ук кнрсәтелгән Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләре нигезендә жирлекнең жирле җәмһияттәге мөһәмәтләргән хәл итн вәкаләтләргән гамәлгә ашыру өчен билгеленгән мөлкәт. 3. Жирлектә җелеге статьяның 2 өлешендә таләпләргән туры килми торган мөлкәткә милек хокукы барлыкка килгән очракта, кнрсәтелгән мөлкәт яңадан профильләштерелергә (милекнең максатчан билгеленеше нзгәртелергә) йе читләштерелергә тиеш. Мондый мөлкәтне читләштерн тәртибе һәм сроклары федераль закон белән билгеленә.

Статья 86. Жирлекнең муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү. 1. Жирле үзидарә органнары жирлек исеменнән Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль мөлкәтне мөһәмәткәйль белә, файдалана һәм алар белән эш итә. 2. Жирлекнең муниципаль милкен хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә Совет карары белән билгеленә. 3. Жирлекнең муниципаль милкен кулланудан һәм хосусыйлаштырудан кәргән керемнәр жирлек бюджетына керә. 4. Жирле үзидарә органнары, Совет раслаган тәртип нигезендә, жирлектәге муниципаль мөлкәтне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәнләт хакимияте органнарына (Татарстан Республикасы дәнләт хакимияте органнарына) һәм башка муниципаль берәмлекләргән жирле үзидарә органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, федераль

Статья 87. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмгыятьләре.

1. Жирлек муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзи, нзгертәп кора һәм бетерә, хужалык жәмгыятьләрен, шул исәптән жирле өһемияттәге мәсьәләләрне хәл итн буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен муниципальара, төзндә катнаша ала. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен вәкаләтле жирле нзидарә органнары гамәлгә ашыра.

2. Жирле нзидарә органы муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенә максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслай.

3. Жирле нзидарәненә вәкаләтле органы муниципаль предприятие һәм учреждение житекчеләрен закон нигезендә вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлегә турындагы хисапларны өлегә статьяда каралган тәртиптә тыңлай. Авыл жирлегә муниципаль унитар предприятиеләре, учреждениеләре житекчеләре хезмәт турындагы законнар һәм жирле нзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә килешнле нигездә вазыйфага билгеләнә.

4. Жирлекнең жирле нзидарә органнары муниципаль берәмлек исемненә жирлекнең муниципаль казна учреждениеләре йөкләмәләре буенча субсидия рәвешендә жавап бирәләр һәм аларның федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә нтелешен тәэмин итәләр.

5. Жирлекнең муниципаль учреждениеләре жирле нзидарә органнарына нз эшчәнлекләре нәтижәләре һәм аларга беркетелгән муниципаль милектән файдалану турында жирле нзидарә органы билгеләгән тәртиптә төзелә һәм раслана торган һәм раслана торган хисапларны һәм бюджет, салым, иминият, валюта, банк эшчәнлегә өлкәсендә дәнләт сәясәтен эшлән һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшыралар. Авыл жирлегенә муниципаль предприятиеләре хисап чорыннан соң жирлекнең жирле нзидарә органына бухгалтерлык хисабын һәм исемлекләре жирле нзидарә органы тарафыннан билгеләнә торган башка документларны тапшыралар.

6. Муниципаль предприятие һәм учреждение житекчеләре жирлек Советы алдында елга бер тапкырдан да ким булмаган эшчәнлек нәтижәләре турында хисап тоталар.

7. Жирле нзидарә органы таләбе буенча муниципаль предприятие һәм учреждение житекчеләре ел саен, еллык хисап белгән бер нк вакытта муниципаль предприятие яки учреждениенә финанс-хужалык эшчәнлегә нәтижәләре турында аңлатма язуы да бирергә тиеш.

8. Вакытлы мөһбүри хисаплылыктан тыш, муниципаль предприятие һәм учреждение житекчеләре жирле нзидарә органнары запрослары буенча нзләре житекчеләгән муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегә турында өлегә таләпләрдә билгеләнгән күләмнәрдә һәм срокларда мөһълнмат һәм хисап бирергә бурычлы.

Жирле нзидаренең векалетле органы тарафыннан билгеленген очрактарда, жирлек муниципаль предприятиесенең бухгалтерлык хисаплылыгы бейсез аудитор тарафыннан ел саен меҗбүри аудитор тарафыннан тикшерелерге тиеш. Муниципаль предприятие һәм учреждение житекчелерге хисапларның дөреслеге һәм нз вакытында бирелне өчен шехси жаваплылык тоталар.

ГЛАВА XII. ЖИРЛЕКНЕҢ ФИНАНС НИГЕЗЕ

88 Статья. Жирлек Бюджеты

1. Жирлекнең нз бюджеты (жирлек бюджеты) бар. Жирлек бюджетының состав өлеше буларак аерым торақ пунктларның, муниципаль беремлеклер булмаган башка территориялернең керемнере һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин. Кнрсетелген сметаларны төзн, раслау һәм нтөн тертибе, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеленген талеплерне нтеп, жирлекнең жирле нзидаре органнары тарафыннан мөстөкыйль билгеленне.

2. Жирлек бюджеты проектын төзн һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм нтөн, аның нтелешен тикшереп тору, жирлек бюджеты нтелеше турындагы хисапны төзн һәм раслау, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеленген талеплерне нтеп, жирле нзидаре органнары тарафыннан мөстөкыйль гамелге ашырыла.

3. Жирлекнең бюджет векалетлерге Россия Федерациясе Бюджет кодексы белен билгеленне.

4. Жирлекнең финанс органы житекчесе Россия Федерациясе Хөкнмөте векалетле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеленген квалификация талеплеренне жавап бирнче затлардан вазыйфага билгеленне.

5. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турында карар, аның нтелеше турында еллык хисап, жирлек бюджетының нтелеше турында квартал саен мегьлнматлар, жирлекнең муниципаль хезметкерлерге, муниципаль учреждениелер хезметкерлерге саны турында, аларны тотуга фактик чыгымнар кнрсетеп, рөсми рөвеште басылып чыгарга тиеш.

Жирлекнең жирле нзидаре органнары жирлек халкына кнрсетелген документлар һәм белешмелер белен аларны бастырып чыгару мөмкин булмаган очракта танышу мөмкинлеген теэмин ителер.

Статья 89. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру жирлекнең жирле нзидаре органнары тарафыннан билгеленне һәм башкарыла торган чыгым йөклемелерге нигезенде, Россия Федерациясе Бюджет кодексы талеплерге нигезенде гамелге ашырыла.

2. Жирлекнең чыгым йөклемелерен нтөн жирлек бюджеты акчалары исөбеннен Россия Федерациясе Бюджет кодексы талеплеренне туры китереп башкарыла.

Статья 90. Жирлек бюджеты керемнере.

Жирлек бюджеты керемнере формалаштыру Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жьемнар турындагы законнар һәм башка меҗбүри тнленлер турындагы законнар нигезенде гамелге ашырыла.

Статья 91. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын тәэмин итн өчен сатып алулар

1. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын тәэмин итн өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтнләрне сатып алу, Дәңгәт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итн өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтнләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең муниципаль ихтыяжларын тәэмин итн өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтнләр сатып алу жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Статья 92. Жирлек бюджеты проектын төзн, жирлек бюджеты проектын карау һәм жирлек бюджетын раслау

1. Жирлек бюджеты проектын төзн, жирлекнең чыгым йөкләмәләрен финанс ягыннан тәэмин итн максатларында, жирлекнең социаль-иқтисади нсешен фаразлау нигезендә башкарыла. Жирлекнең социаль-иқтисади нсеше фаразы жирлек тарафыннан билгеленгән төртіптә ел саен кимендә өч ел дәвамьнда эшленә. Жирлекнең социаль-иқтисади нсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын советка кертн турында Карар кабул итн белән бер нк вакытта хуплана. Жирлек бюджеты проектын төзн яки карау барышында жирлекнең социаль-иқтисади нсеш фаразын нзгертн жирлек бюджеты проектынның төп характеристикаларын нзгертнгә китерә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзн тнбәндегеләргә нигезленә:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре турында;

бюджет сәясәтенәң төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенәң төп юнәлешләре турында;

Россия Федерациясе таможня - тариф сәясәтенәң төп юнәлешләре турында;

жирлекнең социаль-иқтисади нсеше фаразы турында;

жирлекнең бюджет фаразы (жирлекнең бюджет фаразы проекты, жирлекнең бюджет фаразына нзгәрешләр кертн турында) ;

жирлекнең муниципаль программалары (жирлекнең муниципаль программалары проектлары, күрсәтелгән программаларга нзгәрешләр кертн проектлары) турында.

3. Жирлек бюджеты проектын төзн төртібе жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре һәм аның таләпләрен нтәп кабул ителә торган Совет карарлары нигезендә билгеленә.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм җелеге Устав нигезендә кабул ителгән төртіптә һәм срокларда төзелә.

Жирлек бюджеты проекты белән бер нк вакытта советка Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлектә бюджет процессы турындагы Нигезләмә белән каралган документлар һәм материаллар тапшырыла.

4. Жирлек бюджеты проекты халык алдында тыңлауларга чыгарыла. Ачык тыңлаулар нәтижеләре басылып чыгарга тиеш.

Ачык тыңлауларда каралганнан соң, жирлек бюджеты проекты Совет тарафыннан карала.

Статья 93. Жирлек гражданның нзара салым акчасы

1. Гражданның нзара салым акчасы астында бер тапкыр бирелге торган тнленлер аңлана жирле еңемияттеге конкрет месьелелерне хел итн өчен гамелге ашырыла торган документлар. Гражданның нзара салымы тertiбенде тнленлер кнлеме абсолют зурлыкта жирлекнең барлык халкы өчен тигез билгеленге, алар саны жирлек халкының гомуми саныннан 30 проценттан артмый торган аерым категориялерден тыш, алар өчен тнлен кнлеме киметелерге мөмкин.

2. Елеге статьяның 1 өлешенде кнрсетелген гражданның тнленлерен кертн һем куллану месьелелерге жирле референдумда хел ителге.

Статья 94. Муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантиялер

1. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук бурыч йөклемелерен тнлен максатларында гамелге ашырыла.

2. Жирлек исеменнен муниципаль эчке бурыч алуларны гамелге ашыру хокукы жирле нзидарге органы карамагында.

3. Муниципаль бурыч алулар программасы жирлек бюджеты турындагы Совет карарына кушымта булып тора.

4. Номиналь бгея буенча муниципаль кыймметле кгазылгерне чыгаруның иң чик кнлемнере жирлек бюджеты турындагы карар белен билгеленген муниципаль бурычның иң югары чиге нигезенде Совет тарафыннан билгеленге. Муниципаль кыймметле кгазылгерне эмиссиялен процедурасы 1998 елның 29 июлендеге 136-ФЗ номерлы «Денлет һем муниципаль кыймметле кгазылгер эмиссиясе һем мөрежегать итн нзенчелеклерге турында» Федераль закон белен жайга салына.

5. Муниципаль гарантиялер инде килеп туган йөклемелернең де, килечекте барлыкка килерге мөмкин булган йөклемелернең де нтелешен теэмин итн өчен муниципаль беремлеклерге һем юридик затларга бирелерге мөмкин.

Муниципаль гарантиялер Чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында Совет карары, жирлек башкарма комитеты Карарлары, шулай ук муниципаль гарантия бирн турында шартнамге нигезенде бирелге.

Муниципаль гарантия бирн турындагы килешнде аның тарафыннан теэмин ителге торган йөклемге кнрсетелерге тиеш.

6. Муниципаль гарантиялер программасы Чираттагы финанс елына бирелге торган муниципаль гарантиялернең исеменнен гыйбарет.

Муниципаль гарантиялер программасында, кнлеме 100 мең сумнан артып киткен принципал категориялерен һем (яки) атамаларын кнрсетеп, гарантиянең һер юнелеше (максаты) аерым каралырга тиеш.

Муниципаль гарантиялер программасы жирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

7. Жирлек исеменнен муниципаль гарантиялерне бирн хокукы жирле нзидарге органы карамагында.

8. Муниципаль гарантия бирелген очракта, жирлекнең финанс органы кнрсетелген гарантия алучының финанс хелен тикшерерге тиеш. Жирлекнең

финанс органы бирелгән муниципаль гарантияләрнең исәбен алып бара, күрсәтелгән гарантияләр белән тәэмин ителгән нәз йөкләмәләренәң нәтелешен, шулай ук бирелгән гарантияләр буенча тәлғәләрне гәмәлгә ашыруны исәпкә алып бара.

Статья 95. Жирлек бюджеты нәтелеше

1. Жирлек бюджетын нәтән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башкарыла һәм жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Жирлек бюджетының нәтелешен оештыру жирлекнең финанс органына йөкләнә һәм алар тарафыннан жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә гәмәлгә ашырыла.

3. Жирлек бюджеты нәтелешенә касса хезмәте күрсәтн Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Статья 96. Финанс контролен тормышка ашыру

1. Муниципаль финанс контроле Россия Федерациясенәң бюджет законнарын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы башка норматив хокукый актларны нәтәнне тәэмин итн максатларында гәмәлгә ашырыла. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм әчке, башлангыч һәм алга таба бнленә.

2. Алдан тикшерн авыл жирлегә бюджетын нәтән барышында бюджет бозуларны кисәтн һәм булдырмау максатларында башкарыла. Алга таба контроль аның нәтелешенәң законлылығын, исәп-хисапның дәрәсләген билгелән максатыннан жирлек бюджетының нәтелеше нәтижәләре буенча башкарыла.

3. Биектау муниципаль районы Контроль-хисап пКазакларасы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның әшчәнлегенәң гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәгә 6-ФЗ номерлы Федераль законны гәмәлгә ашыру максатларында, Биектау муниципаль районы Советы белән төзелгән килешн нигезендә, тышкы муниципаль финанс контролен гәмәлгә ашыру буенча жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра.

4. Жирлекнең контроль-хисап органының төп вәкаләтләренә тнбәндәгеләр керә:

1) жирлек бюджеты нәтелешен контрольдә тоту;

2) жирлек бюджеты проектына экспертиза;

3) жирлек бюджеты нәтелеше турында еллык хисапны тышкы тикшерн;

4) жирлек бюджеты акчаларын, шулай ук жирлек бюджеты тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганақлардан алына торган акчаларның законлылығына, нәтижәләргә (нәтижәләргә һәм экономияләргә) контрольлек итнне оештыру һәм гәмәлгә ашыру;

5) жирлекнең муниципаль милкендәгә мөлкәт белән, шул исәптән интеллектуаль әшчәнлекнең саклана торган нәтижәләре һәм жирлеккә караган индивидуализация чаралары белән идарә итннәң һәм аның белән әш итннәң билгеләнгән тәртибе нәтелешен контрольдә тоту;

б) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр, бюджет кредитлары бирннәң нәтижәләргә бәялән, шулай ук муниципаль гарантияләренәң һәм поручителәкләрнең законлылығын бәялән,

шулай ук юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан җирлек бюджеты

һәм жирлек милкендә булган мөлкәт хисабына башкарыла торган алыш-бирешләр буенча башка ысуллар белән йөкләмәләрнең нтәләшен тәэмин итә буенча муниципаль гарантияларнең һәм поручительлекләрнең законлылығын бәяләгән;

7) жирлекнең чыгым йөкләмәләренә, шулай ук жирлекнең муниципаль программаларына кагылышлы өләшәндә муниципаль хокукый актлар проектларына (финанс-икътисадый нигезләмәләренә нигезләгән дә кертәп) финанс-икътисадый экспертиза;

8) жирлектә бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштергә юнәлдерелгән текъдимнәр Һезрлән;

9) жирлек бюджетының нтәләшә турында, нткәерелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чаралары нәтижәләре турында мөгълнмат Һезрлән һәм мондый мөгълнматны жирлек советына һәм башлығына тапшыру; 10) коррупциягә каршы торуға юнәлдерелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу;

11) тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендә федераль законнар, Совет Уставы һәм карарлары белән билгеләнгән башка вәкаләтләр.

4. Жирлек советы нз утырышларында, Совет комиссияләре утырышларында, советның эшчә төркөмнәре утырышларында, Совет тарафыннан нткәерелә торган тыңлауларда һәм депутат запрослары белән бәйлә рәвештә жирлек бюджеты нтәләшәненә аерым мөсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра.

5. Жирлекнең жирле нзидарә органы тәзегән муниципаль финанс контроле органнары жирлек бюджеты нтәләшәнен алдан һәм алга таба тикшереп торалар.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен арттырмау, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән тнләнәргә тиешлә акчКазаклара йөкләмә барлыкка килгәнә раслый торган документлар булуны раслый, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган башка контроль төрләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты акчаларын баш бнлнчеләр (бнлнчеләр) тнбәндәгеләргә юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыралар:: муниципаль ихтыяжларны тәэмин итә өчән товарлар, эшләр, хезмәт кнрсәтнләр сатып алу чыгымнарын да кертәп, чыгымнар буенча жирлек бюджетын тәзн һәм нтәненә эчкә стандартларын һәм процедураларын нтәнен, бюджет хисабын тәзн һәм бюджет акчаларын баш бнлнчеләр һәм Аңа буйсынучы бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджет исәбен алып бару; бюджет чараларын куллануның нәтижәләгән һәм нәтижәләгән арттыру чараларын Һезрлән һәм оештыру

8. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы (администраторы) керемнәр буенча Эчкә стандартларны һәм жирлек бюджетын тәзн һәм нтәнен процедураларын нтәнгә, бюджет хисаплылығын тәзнгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыра.

9. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганақларының баш администраторы (администраторы) жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганақлары буенча Эчкә стандартларны һәм жирлек бюджетын тәзн һәм нтәнен процедураларын нтәнгә, бюджет хисаплылығын тәзнгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән эчкә финанс контролен гамәлгә ашыра.

Статья 97. Жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы хисапны Һезерлен, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты нтөлөшө турында хисап (алга таба - Хисап) Советның муниципаль хокукый акты проекты рөвешендө эшләнө һәм раслана.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы жирлек бюджеты акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендө жирлекнең финанс органы тарафыннан төзелө. Хисап авыл жирлеге Советына Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукый акт проекты рөвешендө, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган документлар һәм материаллар белен бергө, агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

3. Хисапны карый башлаганчы хисапны тышкы тикшерн нткөрөлө.

4. Хисап Совет тарафыннан билгеләнө торган ачык тыңлауларга чыгарыла.

5. Совет хисапны тикшерн нөтижөлөрен алганнан һәм гавами тыңлауларда хисапны караганнан соң хисап буенча карар кабул итө.

6. Хисапны карау нөтижөлөре буенча Совет жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы карарны раслау яисө кире кагу турында Карар кабул итө. Жирлек бюджеты нтөлөшө турындагы карар кире кагылган очракта, ул мөгълнматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерн һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

7. Жирлекнең финанс органы бюджет хисаплылығын Биектау муниципаль районы муниципаль берөмлегенөң финанс органына тапшыра.

Статья 98. Муниципаль бурыч белен идарө итн

1. Муниципаль бурыч белен идарө итнне жирлекнең башкарма комитеты башкара.

2. Муниципаль бурыч белен идарө итн Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 һәм 111 статьяларында билгеләнгөн талөплөрене нтөп гамөлгө ашырыла. Өгөр жирле бюджетны нтөгөндө Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 һәм 111 статьяларында кнрсөтелгөн чик кнрсөткөчлөр бозыла икөн, жирлекнең вөкалөтлө органы, муниципаль бурычны реструктуризациялөн максатларында тиешле бурыч йөклөмөлөрен кабул итндөн тыш, яна бурыч йөклөмөлөрен кабул итөргө хокуклы нтгөл.

Совет жирлек бюджеты турында Карар кабул итн этабында һәм жирлекнең финанс органы, жирлек бюджетын төзн һәм нтөн этабында, шулай ук Муниципаль бурыч белен идарө итн барышында кнрсөтелгөн чиклөнлөрен нтөлөшөн теэмин итөргө тиеш.

3. Жирлекнең финанс органы жирлекнең муниципаль бурыч кенөгөсөн алып бара, аңа Россия Федерациясе Бюджет кодексы белен билгеләнгөн белешмөлөр кертөлө, шулай ук аның составы, аның составы, төртибе һәм вакыты жирле нзидарө органы тарафыннан билгеләнө торган башка мөгълнмат

Глава XIII. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӨМӨЛӨРЕ

Статья 99. Уставның нз көченө кернө турында

1. Устав рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгеннен) соң нз көчене керә.

2. Әлеге Уставның 8 статьясындагы 14 пункты 2016 елның 1 гыйнварыннан нз көчен югалта. 3.Әлеге Уставның 8 статьясындагы 16 -20 пунктлары 2016 елның 1 гыйнварыннан нз көчене керә.

Статья 100. Муниципаль хокукый актлар турында

1.Әлеге Устав нз көчене кергенче кабул ителген муниципаль хокукый актлар нз көчлерен югалталар һәм әлеге уставка каршы килми торган өлеште кулланыла

Кушымта № 2
Биектау муниципаль районы
Казаклар авыл жирлеге Советы
караы буенча 2015 елның 17
сентябре, № 4

Гражданнарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советының «Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының карары проекты турында " карары проекты хақында »Татарстан Республикасы

1. Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» гы Карары проектына тәкъдимнәр Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге советына тнбәндеге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Казаклар авылы, Совет урамы, 2 нче йорт яисә факсимиль элемте аша 884365-77-236, кушымта итеп бирелә торган һәрчак нигезендә төзәтмәләр рәвешендә таблицалар рәвешендә язма рәвеште 884365-77-236:

N п/п	Инициатор внесения предложения	Дата внесения	Абзац, пункт, часть, статья	Текст проекта	Текст предложения	Текст проекта с учетом внесенного предложения	Примечание
1	2	3	4	5	6	7	8

2. Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советының

«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында» гы карары
проекты буенча төкәдимнәр Биектау муниципаль районы Казаклар авыл
жирлеге советына

тнбѣндеге адрес буенча кертелѣ: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Казаклар авылы, Совет урамы, 2 нче йорт, авторның фамилиясен, исемен, ѣтисенең туган елын кнрсѣтеп, язма рѣвештѣ кертелѣ.

3. Тѣкъдимнѣр эш кѣннѣренде 9.00 сѣгатътѣн 17.00 сѣгатъкѣ кадѣр Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советы карары проекты рѣсми рѣвештѣ халыкка житкерелгѣн кѣннѣн алып 2015 елның 3 октябрѣне кадѣркабул ителѣ.

Кушымта № 3
Биектау муниципаль районы
Казаклар авыл жирлеге Советы
карары буенча 2015 елның 17
сентябрѣ, № 4

Гражданнарның катнашу тѣртибе Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советының «Биектау муниципаль районы Казакларавыл жирлеге муниципаль берѣмлеге Уставының карары проекты турында " карары проекты хакында »Татарстан Республикасы

1. Ачык тыңлауларда катнашу ѳчен гаризалар Татарстан Республикасы, Биектау районы, Казаклар авылы, Совет урамы, 2 нче йорт адресы буенча, шѣхсѣн яисѣ почта аша ("Устав турында фикер алышу" яки "гавами тыңлаулар" дигѣн конвертта тамгасы белѣн), шулай ук 8843-65-77-236 факсы буенча бирелѣ.

2. Гражданнарның тѣкъдимнѣре Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советы хѣзмѣткѣрлѣре тарафыннан теркѣлѣ нѣм карау ѳчен ачык тыңлаулар нткѣрн комиссиясенѣ тапшырыла.

**Тәртип Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге
Советының»Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар
авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы проекты турында " карары
проекты буенча ачык тыңлаулар нткәрн турында**

1. Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының карар проекты турында» гы карары проекты буенча (алга таба - гавами тыңлаулар) ачык тыңлаулар «Россия Федерациясендә жирле нзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы ФЗның 28 статьясы, Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлегендә 2009 елның 8 декабрендәге 171/1 номерлы карары белән расланган ачык тыңлауларны оештыру һәм нткәрн тәртибе турындагы Нигезләмә нигезендә нткәрелә.

2. Гавами тыңлауларда катнашучылар нз текъдимнәрен делилгән өчен чыгыш ясау хокукы белән гавами тыңлаулар нткәрн датасына кадәр жиде эш көненнән дә соңга калмыйча язмача гаризалар тапшырган затлар катнаша.

Шул ук вакытта керн датасы булып тора керн көне текъдимнәр кергән органга, гамәлгә ашыра мондый текъдимнәр.

3. Ачык тыңлауларда Казаклар авыл жирлегендә яшәнгеләр дә чыгыш ясау хокукыннан башка катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркән ачык тыңлаулар башланганчы 30 минуттан башлана.

5. Халык алдында тыңлауларда жирлек башлыгы, авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе, Жирлек башлыгы вәкаләтле башка затлар рәислек итә.

6. Халык алдында тыңлаулар рәислек итгченең кереш снзе белән ачыла, ул утырышта катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәленең асылы, тыңлауларны нткәрн тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерн, кергән текъдимнәрне, текъдимнәрне исәпкә алу өчен, рәислек итгче текъдиме буенча гавами тыңлауларның сәркатибе (секретариаты) сайлана.

8. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәленең эчтәлеген, гавами тыңлауларда катнашу өчен кергән язма гаризаларның санын һәм башка мәсьәләләрне исәпкә алып, гавами тыңлаулар уздыру регламенты белән билгеленә.

9. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш темамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итгче рәхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

10. Ачык тыңлаулар уздырганда тәртипне нтгән ачык тыңлауларда катнашу өчен мөжбүри шарт булып тора. Халык тыңлауларында катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны нткәрнгә комачауларга хокуклы тнтел.

11. Рәислек итгче гавами тыңлаулар алып бара һәм гавами тыңлауларның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышунуның тәртибен

кнзетге, кирек булганда, утырышлар залыннан месъелелер буенча фикер алышу тертибен бозучыларны бетерн буенча чаралар кнрерге хоуклы.

12. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм текъдимнәре сәркатипкә (секретариатка) язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә.

13. Халык тыңлауларының беркетмәсенә рәислек итнче кул куя һәм Казаклар авыл жирлегә Советында саклана.

14. Казаклар авыл жирлегенә мөгълнмат стендында урнаштыру юлыбелән халыкка халыкка житкерелергә тиешле ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча бәяләмә мөжбүри йомгаклау документы булып тора.

15. Ачык тыңлаулар нткәрнне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итн Биектау муниципаль районы Казаклар авыл жирлегә Советы тарафыннан башкарыла.